

O‘ZBEKISTON VA OZARBAYJON O‘RTASIDAGI HAMKORLIK TARIXIDA MUHIM BOSQICH

O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyev Ozarbayjon Respublikasi Prezidenti Ilhom Aliyevning taklifiga binoan davlat tashrifi bilan ushbu mamlakatda bo‘lib turibdi.

Bu tashrif ikki qardosh xalq o‘rtasidagi munosabatlarda tarixida navbatdagi muhim bosqichga aylanadi. Tashrifning birinchi kuni Prezident Ilhom Aliyev bilan bo‘lib o‘tgan muzokaralar, Oliy davlatlararo kengashning ikkinchi yig‘ilishi va imzolangan kelishuvlar nafaqat ikki tomonlama aloqalarni, balki mintaqadagi siyosiy, iqtisodiy va madaniy jarayonlarning yo‘nalishini belgilashda ham muhim sanaladi.

Davlatimiz rahbari 3-iyul kuni Boku shahrida Ozarbayjon xalqining umummilliy yetakchisi Haydar Aliyev mangu qo‘nim topgan Faxr xiyoboniga tashrif buyurdi.

Prezidentimiz Haydar Aliyev qabriga gul qo‘yib, Ozarbayjonning buyuk davlat va siyosat arbobi xotirasiga ehtirom ko‘rsatdi.

Haydar Aliyev haqli ravishda mustaqil Ozarbayjonning

asoschisi hisoblanadi. Uning rahbarligida mamlakatning jadal rivojlanishi va xalqaro maydondagi nufuzi yuksalishi uchun mustahkam poydevor yaratildi.

Uning davlat qurilishi va milliy suverenitetni mustahkamlashga qo‘shgan hissasi Ozarbayjon tarixida alohida o‘rin tutadi.

O‘zbekistonda Haydar Aliyevni qardosh davlatlarimiz o‘rtasidagi do‘stlik aloqalarini rivojlantirish va mustahkamlashga katta ahamiyat bergan davlat arbobi sifatida chuqur hurmat qilishadi.

Shundan so‘ng Prezident Shavkat Mirziyoyev Boku shahridagi G‘alaba bog‘iga bordi.

O‘zbekiston yetakchisi G‘alaba kuniga bag‘ishlangan yodgorlik poyiga gul qo‘yib, Ozarbayjon vatanparvarlari xotirasiga hurmat bajo keltirdi.

Ozarbayjon poytaxti markazida joylashgan ushbu

zamonaviy yodgorlik majmuasi mamlakat ozodligi va hududiy yaxlitligi yo‘lida qurbon bo‘lgan milliy qahramonlar xotirasini abadiylashtirish maqsadida bunyod etilgan.

O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyev Ozarbayjonga davlat tashrifi doirasida Fuzuliy shahriga keldi.

Aeroportda oliy martabali mehmonni Ozarbayjon madaniyat vaziri Odil Kerimli va boshqa rasmiylar kutib oldi.

Shahar buyuk ozarbayjon shoiri va mutafakkiri Muhammad Fuzuliy nomi bilan atalgan. Mamlakatning janubi-g‘arbiy qismida joylashgan bu shahar azaldan Qorabog‘ning “janubiy darvozasi” hisoblanadi.

2020-yildan boshlab Fuzuliy tumani va shahrida keng ko‘lamli qayta tiklash dasturi amalga oshirilmogda.

2021-yilda foydalanishga topshirilgan Fuzuliy aeroporti barpo etilgan muhim obyektlardan biri bo‘ldi. Shaharda, shuningdek, zamonaviy turar joy majmualari, tibbiyot va ta‘lim muassasalari, infratuzilma obyektlari qad rostladi, yangilari qurilmogda.

2023-yil avgust oyida ikki mamlakat yetakchilari shaharda O‘zbekiston Prezidenti tashabbusi bilan birodar xalqlarimiz o‘rtasidagi mustahkam do‘stlik ramzi sifatida qurilgan Mirzo Ulug‘bek nomidagi zamonaviy maktabni ochgan edilar.

So‘ng O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyev Xonkendi shahriga keldi.

Davlatimiz rahbarini Ozarbayjon Respublikasi Prezidenti Ilhom Aliyev kutib oldi.

Bu yerda yetakchilar qo‘shma tikuvchilik fabrikasi faoliyati bilan tanishdi.

Korxona Prezidentlar tomonidan 2024-yil noyabr oyida Bokuda bo‘lib o‘tgan BMT Iqlim sammiti doirasidagi uchrashuvda ishga tushirilgan edi.

Tikuvchilik fabrikasining maydoni 1,2 gektar. Loyihaning umumiy investitsiya qiymati 6,2 million dollarni tashkil etadi. Jami 800 ta ish o‘rni yaratiladi.

Korxonada yiliga 3-5 million dona trikotaj mahsulotlari ishlab chiqarish rejalashtirilgan. Tayyor mahsulotlar ham ichki bozorga, ham eksportga yetkazib beriladi.

O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyev Xonkendi shahridagi Iqtisodiy hamkorlik tashkiloti sammiti doirasida Afg‘oniston Bosh vazirining iqtisodiy masalalar bo‘yicha o‘rinbosari vazifasini bajaruvchi Mulla Abdul G‘ani Barodarni qabul qildi.

Savdo-iqtisodiyot, transport-logistika, energetika sohalaridagi o‘zaro manfaatlilik hamkorlikni yanada kengaytirishning dolzarb jihatlarini muhokama qilindi.

Tovar ayirboshlash hajmi va qo‘shma korxonalar soni barqaror o‘rtib borayotgani alohida mamnuniyat bilan qayd etildi.

Amaliy aloqalar faollashdi. Joriy yilning may oyida Kobul va Mozori Sharif shaharlarida O‘zbekiston savdo uylari ochildi. Iyun oyida Imtiyozli savdo to‘g‘risidagi bitim imzolandi.

O‘zbekiston yetakchisi chegaraladi savdo va tegishli infratuzilmani yanada rivojlantirish, qazib chiqarish, to‘qimachilik, farmatsevtika hamda qurilish materiallari tarmoqlarida, qishloq xo‘jaligi mahsulotlarini qayta ishlash va boshqa yo‘nalishlarda kooperatsiya loyihalarini ilgari surish muhimligini ta’kidladi.

Strategik muhim mintaqaviy loyiha — Transafg‘on temir yo‘lini qurish loyihasini jadallashtirish zarurligi qayd etildi.

Iqtisodiy hamkorlik tashkilotining 17-sammiti doirasida O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyev Ozarbayjon Respublikasi Prezidenti Ilhom Aliyev hamrohligida Ag‘dam shahridagi “Imorat” tarixiy-me‘moriy majmuasiga tashrif buyurdi.

Bu yerda Iqtisodiy hamkorlik tashkilotiga a‘zo mamlakatlar delegatsiyalari rahbarlari ham keldi.

Ag‘dam shahri Ozarbayjonning g‘arbiy qismida, Qorabog‘ tumanida joylashgan. 2021-yildan boshlab shahar infratuzilmasi faol tiklanmogda: yangi maktablar, bolalar bog‘chalari, uy-joylar, ma‘muriy binolar qurilmogda.

“Imorat” majmuasida Qorabog‘ xonligi asoschisi Panoh Alixonning saroyi va maqbarasi joylashgan. 2024-yilda majmua restavratsiya ishlari va arxeologik tadqiqotlardan so‘ng qayta ochildi.

Bu yerda Qorabog‘ tulporlari parki va interaktiv muzey tashkil etilgan.

Yetakchilar majmuada yaratilgan sharoitlar, bunyodkorlik ishlari bilan tanishdi. Mehmonlar e‘tiboriga Ozarbayjon Qorabog‘ining buyuk madaniyati va an‘analarini ekitiruvchi Qorabog‘ tulporlari ishtirokidagi “Zafar” nomli madaniy dastur taqdim etildi.

O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyevning Ozarbayjonga davlat tashrifi davom etmogda.

O‘ZA

IKKI TOMONLAMA MUNOSABATLARNING O‘ZARO MANFAATLI FORMATI

Xorijiy ekspertlar O‘zbekiston Prezidentining Ozarbayjonga davlat tashrifi va uning doirasida o‘tkazilgan tadbirlarning dastlabki natijalarini yuksak baholamoqda

O‘zbekiston Prezidenti Shavkat Mirziyoyevning ikki tomonlama munosabatlarda rivojida muhim bosqich bo‘lgan Ozarbayjonga davlat tashrifi davom etmogda. Xususan, 2-iyul kuni bo‘lib o‘tgan oliy darajadagi muzokaralar yakunlari bo‘yicha muhim hujjatlar imzolangani, ekspertlarning fikricha, keng qamrovli sheriklik va ittifoqchilik munosabatlarini yanada rivojlantirish uchun katta istiqbollardan dalolat beradi.

O‘zbekiston va Ozarbayjon Oliy davlatlararo kengashning ikkinchi yig‘ilishi tashrif dasturidagi muhim voqea bo‘ldi. Tahlilchilarga ko‘ra, ushbu format ikki tomonlama munosabatlarda tarixidagi muhim

bosqich bo‘lib, oliy darajadagi siyosiy ishonchni aks ettirdi va uchrashuv yakunlari tomonlarning barcha sohalarida faol hamkorlikka intilishini tasdiqladi.

Davomi 2-betda

BOQIY HAYOT FORMULASI

SUV TEJAMKORLIGIGA FAQAT TEXNOLOGIYA BILAN ERISHIB BO‘LMAYDI

Afrika hayotini aks ettiradigan bir filmda ko‘rgan edim. Erkak uzoq va mashaqqatli mehnat bilan qattiq bir mevaga chopqi yordamida ishlov beradi. Uzoq urinishlardan keyin yakunda undan bir piyolacha suvni siqib oladi. Bu o‘sha erkak va oilasining chanqog‘ini qondiradigan yagona manba edi.

Film qurg‘ochilikning og‘ir oqibatlarini suvga mushoq insonlar ko‘zlarida, bolalarning qurib qolgan lablarida namoyon etgandi. Men esa tashnalikni tanasida, ruhiyatida his etayotgan o‘sha bolalar nigohlaridan ko‘chgan og‘riqni jo‘mrakni bir burash badalida unutib yuborgan edim.

Davomi 4-betda

YANGI O‘ZBEKISTONNI BARCHAMIZ BIRGALIKDA ALBATTA BARPO ETAMIZ!

30-iyun – Yoshlar kuni mamlakatimizda keng nishonlandi. Davlatimiz rahbari ushbu kunga bag‘ishlangan tantanali marosimdagida nutqida “Ishonchim komil, biz butun xalqimiz bilan, siz, aziz farzandlarim bilan ulug‘ maqsadlarimizga albatta yetamiz! Yangi O‘zbekistonni barchamiz birgalikda albatta barpo etamiz!” deb alohida ta’kidladi. Ushbu maqolada aynan shu masala, ya’ni yangi O‘zbekistonni yaratish allaqachon umumxalq harakatiga aylanib ulgurani haqida fikrlashamiz.

Jamiyatni boshqarishning umumiy usullari

Davlatni adolati, oqilona va xalq manfaatlariga mos boshqarishning asrlar davomida shakllangan va jahon davlatlari uchun etalon sifatida qabul qilingan umumiy jihatlar mavjud. Xalq manfaatlarini maksimal darajada ifoda qiladigan me‘yoriy-huquqiy hujjatlar to‘plamini yaratish va ular yordamida davlatni boshqarish ana shu umumiy qonuniyatlarining muhim jihatidir.

Mazkur hujjatlar ro‘yxatiga Konstitutsiya, qonunlar, parlament qarorlari, Prezident farmon, qaror va farmoyishlari, hukumat qarorlari, vazirliklar, davlat qo‘mitalari va idoralarning buyruqlari hamda qarorlari, mahalliy davlat hokimiyati organlarining qarorlari kiradi.

Jamiyatni boshqarishda me‘yoriy-huquqiy hujjatlardan tashqari strategiya, konsepsiya, dastur, chora-tadbir kabi hujjatlarning ham ahamiyati juda katta. Ular qabul qilingan me‘yoriy-huquqiy hujjatlar asosida siyosiy, ijtimoiy-iqtisodiy, madaniy-me‘naviy jarayonlarni boshqarishning aniq va manzilli yo‘llarini belgilab beradi.

Davomi 3-betda

“YASHIL” ENERGETIKA

BUGUNGI TRENDMI yoki STRATEGIK ZARURAT?

4

“RAQAMLI HUKUMAT”NING KEYINGI BOSQICHI

TA’LIM, TIBBIYOT, QURILISH VA
KOMMUNAL SOHALARDAN BOSHLANADIYOSHLAR BEVOSITA
DAVLAT RAHBARIGA O‘Z
FIKRLARINI BAYON QILISH
IMKONIGA EGA BO‘LDI

Prezidentimizning yoshlar bilan

uchrashuvini nafaqat tantanali marosim, balki kelajakni shakllantirishga qaratilgan yangi siyosiy strategik bosqichga zamin yaratdi deb bemaol aytish mumkin. Chunki muloqotda davlatimiz rahbari yoshlar yutuqlaridan faxrlanishini aytish barobarida kelajakka daxldor innovatsiya, IT texnologiya, “yashil iqtisodiyot” va kreativ sanoatda yoshlar g‘oyalari katta e’tibor qaratish zarurligini ta’kidladi.

Shuni katta g‘urur bilan aytishim kerakki, bu kun boshqa tengdoshlarim kabi men uchun ham unutilmas tarixiy kun bo‘ldi. Davlat rahbari bilan bevosita muloqot qilish nafaqat faxr, balki katta mas’uliyat hamdir. Bu uchrashuv, shak-shubhasiz, yurtimizda yoshlarga bo‘lgan e’tibor va ishonchning yana bir yorqin ifodasi edi.

Uchrashuv davomida Prezidentimizning har bir so‘zi, har bir murojaati bevosita biz, yoshlar qalbiga yetib bordi. Zero, yangi O‘zbekiston bunyodkorlari aynan navqiron avlod vakillaridir. Yoshlar — kelajak egasi, bugunning hal qiluvchi kuchi. Bu so‘zlar nafaqat ruhlantirdi, balki harakatga chorlovchi hayotiy chaqiriq bo‘ldi.

Prezidentimiz muloqotda yoshlar va mamlakatimiz kelajagiga daxldor ko‘plab tashabbus va g‘oyalarni ilgari surdi, o‘z navbatida, yoshlarning taklif va fikrlari bilan ham qiziqdi. Takliflar, fikrlar turlicha bo‘ldi. Lekin meni quvontirgani bugungi yoshlar o‘z fikr va takliflarini bevosita davlat rahbariga aytish imkoniga ega bo‘lmoqda. Bu chinakam demokratiya va ochiq muloqotga asoslangan davlat boshqaruvining namunasidir. Ayniqsa, yoshlarning siyosiy faolligini oshirish, ularni qonun ijodkorligi jarayonlariga keng jalb etish masalalariga alohida e’tibor qaratilgani diqqatga sazovor.

Davlatimiz rahbarining har bir chaqirig‘i katta mas’uliyat yuklaydi. Ishonamanki, bu tarixiy uchrashuv yoshlar qalbidagi juda katta kuch uyg‘otdi. Binobarin, uchrashuvda yoshlar bejiz Uchinchi Renessans bunyodkorlari, deya qayta-qayta ta’kidlanmadi. Demak, davlat biz, yoshlarga ishonmoqda. Endi o‘z ilimimiz, tashabbusimiz va qat’iyatimiz bilan ushbu ishonchni oqlashimiz shart.

Muhammad Ali RO‘ZIBOYEV,
Oliy Majlis Senati huzuridagi
Yoshlar parlamenti faoli

Axborot-kommunikatsiya texnologiyalari sohasi zamonaviy davlatchilik rivojida muhim o‘rin tutadi. U iqtisodiyot, jamiyat va boshqaruvning barcha yo‘nalishlariga ta’sir ko‘rsatib, ishlab chiqarish samaradorligini oshirish, ma’lumot almashish jarayonini tezlashtirish va iqtisodiy o‘shish uchun yangi imkoniyatlarni yaratish maqsadlariga xizmat qilayotgani bilan ahamiyatli.

Sohaning yuqori sur’atdagi taraqqiyoti, mamlakatimizning global dunyoga tizimli ravishda transformatsiyalashuvi, birinchi navbatda, yoshlarimizning ijtimoiylashuvi bilan muhim ahamiyat kasb etmoqda. Shu bilan birga, yoshlarning ilmiy va ijodiy salohiyatini oshirish, intellektual bilimni namoyon qilish, tahliiliy fikrlashi, iqtidori va ijtimoiy moslashuvi uchun zarur sharoitlar yaratish bo‘yicha salmoqli ishlar qilinmoqda.

Shu bois, ushbu sohani jadal rivojlantirish maqsadida qator chora-tadbirlar amalga oshirilmoqda. Axborot texnologiyalari bo‘yicha muloqot va ishlab chiqilayotgan strategiyalar davlatimiz rahbarining doimiy nazoratida bo‘lgani uchun ham yo‘nalishdagi natijalar jadallik bilan o‘shib bormoqda.

Bugun axborot-kommunikatsiya texnologiyalari davlat boshqaruvi samaradorligini oshirishda hal qiluvchi ahamiyatga ega. Elektron hukumat tizimlari va raqamli xizmatlar davlat va fuqarolar o‘rtasidagi o‘zaro aloqalarni yaxshilash, qog‘ozbozlikni kamaytirish va boshqaruv jarayonini shaffoflashtirish imkonini beradi. Shuningdek, axborot texnologiyalari ijtimoiy soha rivojiga katta hissa qo‘shmoqda. Onlayn

ta’lim, teletibbiyot va ijtimoiy qo‘llab-quvvatlashga oid raqamli platformalar asosiy xizmatlarni aholiga, jumladan, olish hududlardagi fuqarolarga ham yetkazishni osonlashtiryapti.

“O‘zbekiston — 2030” strategiyasida raqamli texnologiyalarni rivojlantirgan holda mamlakatni mintaqaviy IT xabga aylantirish uchun qator vazifalar belgilangan. Xususan, IT xizmatlar va dasturiy mahsulotlar eksporti hajmini 5 milliard dollarga yetkazish maqsadi belgilangan. Buning uchun hududlarda IT infratuzilmasi va venchur bozorni rivojlantirish, “local to global” tamoyili orqali mahalliy korxonalarni eksportga olib chiqish, yurtimizda xalqaro kompaniyalar ofislarini ochish kabi ko‘plab choralar ko‘zda tutilgan.

Ayni paytda ta’lim, bank ishi, bojxona, moliya, qishloq xo‘jaligi, geologiya, kadastr kabi sohalarda raqamli transformatsiya loyihalariga amalga oshirilmoqda. Yangi IT kompaniyalar tashkil etilmoqda. Sohaga chet el sarmoyalari tobora ko‘proq jalb etilyapti.

O‘zbekiston MDH mamlakatlari orasida telekommunikatsiya bozorida eng yuqori o‘shish sur’atini namoyon etmoqda. Xususan, Nexign kompaniyasi va TelecomDaily axborot-tahliiliy agentligi tadqiqotiga ko‘ra, keyingi uch yilda O‘zbekiston telekommunikatsiya bozori 12,7 foiz o‘shishi kutilmoqda. Mintaqaning boshqa davlatlarida bu ko‘rsatkich 4-6 foiz atrofida bo‘ladi. Bozor o‘shishining asosiy drayverlari sifatida tarmoq infratuzilmasini modernizatsiyalash, 5G texnologiyalarini rivojlantirish, yangi avlod raqamli xizmatlarini ishga tushirish kabi omillar qayd etilgan.

Tadqiqotga ko‘ra, O‘zbekiston telekommunikatsiya bozori hajmi 2020-yildagi 10,2 trillion so‘mdan 2024-yilda 20,9 trillion so‘mgacha, ya’ni ikki barobar oshgan. Birgina o‘tgan yili telekommunikatsiya bozori hajmi

2023-yildagidan 18,6 foiz o‘sd. Bu ko‘rsatkich Qozog‘istonda 11, Qirg‘izistonda 13,6, Rossiya 7,8 foizni tashkil etdi.

Nexign kompaniyasi va TelecomDaily agentligi tahlillariga ko‘ra, joriy yilda O‘zbekiston telekommunikatsiya bozori hajmi 24,1 trillion so‘mdan oshib, 15,3 foiz o‘shishi kutilmoqda. Nexign tijorat kompaniyasi direktorining e’tirofi etishicha, “O‘zbekiston telekommunikatsiya bozori jadal rivojlanmoqda va raqamli rivojlanishning katta maqsadlarini qo‘llab-quvvatlayapti. Yuqori raqobat operatorlarni innovatsion yechimlar joriy etishga undaydi”.

Mamlakatimizda “Bir million dasturchi” loyihasi doirasida katta yutuqlarga erishilmoqda. Masalan, onlayn o‘quv platformalari foydalanuvchilarining faolligi asosida dunyoda professional hamda raqamli ko‘nikmalar darajasini baholab boradigan va har yili chop etiladigan Global skills reytingida (2024-yil) mamlakatimiz kadrlar tayyorlashga eng ko‘p investitsiya kiritadigan davlat sifatida birinchi o‘rinni egalladi.

Shuningdek, O‘zbekiston Coursera platformasidan foydalanuvchilar soni bo‘yicha MDH davlatlari orasida yetakchi o‘rinni egalladi. Coursera dunyodagi yetakchi universitet va kompaniyalarning onlayn kurslari va ta’lim dasturlarini taqdim etuvchi platformadir.

Yana bir yutuq: mamlakatimiz onlayn ta’limga aholini keng jalb qilayotgan eng faol 6 davlat orasida birinchi o‘rinni egallab, Singapur, BAA, Kanada, Gonkong va AQSH kabi mamlakatlardan ilgilarib ketdi.

Hozirgi tez o‘zgarayotgan zamonda barcha sohalarga axborot texnologiyalarini biladigan kadrlar suv va havodək zarur. Bu sohadagi xizmatlar ham, eksport ham aynan malakali mutaxassislarga bog‘liq. Shu bois, IT mutaxassislar tayyorlash uchun zarur infratuzilma bosqichma-bosqich kengaytirilib, takomillashtirilyapti.

Eng asosiysi, yuqorida qayd etganimizdek, strategik ahamiyatga ega soha rivoji doimiy e’tiborda. Jumladan, joriy yil 7-fevral kun Prezidentimiz raisligida hududlarda xizmatlar sohasini rivojlantirish muhokamasi yuzasidan o‘tkazilgan videoselektor yig‘ilishida bu borada aniq maqsadli vazifalar belgilab berilgan edi.

Yig‘ilishda davlatimiz rahbari IT xizmatlar hajmini 30 foiz ko‘paytirish, ushbu yo‘nalishdagi eksportni bir milliard dollardan oshirish, hududlar va tarmoqlarda raqamli xizmatlarni keng joriy etish bo‘yicha aniq tashabbus va mexanizmlarni taklif qilgan edi. Shuningdek, kreativ iqtisodiyotdagi startap loyihalar uchun joriy yilda 50 million dollar ajratilgani qayd etilgandi.

Joriy yil 1-iyul kuni davlatimiz rahbari raqamli texnologiyalar, sun’iy intellekt va telekommunikatsiya sohasidagi rejalar taqdimoti bilan tanishar ekan, mamlakatimizda raqamli texnologiyalar rivoji uchun yaratilgan keng imkoniyatlar katta natijalar olib kelganini ta’kidladi. Xususan, o‘tgan davrda IT park rezidentlari 2800 dan oshdi, xorijiy kompaniyalar soni esa 752 taga yetdi. Bu sohada 40 ming yosh yuqori daromad topyapti.

— Bugungi kunda 760 ta davlat xizmati raqamlashtirilib, o‘tgan yili ulardan 10 million fuqaro foydalangan, — deydi raqamli texnologiyalar vaziri Sherzod Shermatov. — Davlatimiz rahbari endi keyingi “Raqamli hukumat” bosqichiga o‘tish vaqti kelganini ta’kidladi. Buni, avvalo, aholi eng ko‘p murojaat qiladigan ta’lim, tibbiyot, qurilish va kommunal sohalardan boshlash kerakligi aytildi. Buning uchun 2025-2026-yillarda davlat organlari va xo‘jalik birlashmalarida 68 ta loyiha amalga oshirilishi rejalashtirilgan.

Yana bir jihat. Sohada xizmatlar hajmi va eksportini oshirish muhim vazifalardan. O‘zbekistondagi sharoit va imtiyozlar natijasida boshqa relokantlar ham yurtimizga kelishdan manfaat ko‘ryapti. Xususan, 2017-yilda xorijiy sarmoyaga ega kompaniyalar soni 10 taga ham yetmagan bo‘lsa, bugungi kunda bir oyda 30 ta xorijiy kompaniya faoliyati yo‘lga qo‘yilmoqda. Bu esa har bir hududda jozibador muhit yaratilib, chet el kompaniyalarini jalb etish borasidagi sa’y-harakatlarning amaliy natijasidir.

Shuningdek, sohada yangi-yangi bozorlar ochilmoqda. Masalan, bundan uch yil oldin Yaponiyaning hech qanday kompaniyasi yo‘q edi. Bugun esa ushbu davlat kapitali ishtirokidagi 17 ta kompaniya faoliyat ko‘rsatmoqda. Tez o‘sayotgan kompaniyalar soni Janubiy Koreya, Germaniya va arab davlatlari hissasiga to‘g‘ri kelmoqda.

Lutfulla SUVONOV,
“Yangi O‘zbekiston” muxbiri

IKKI TOMONLAMA MUNOSABATLARNING
O‘ZARO MANFAATLI FORMATI

Xorijiy ekspertlar O‘zbekiston Prezidentining Ozarbayjonga davlat tashrifi va uning doirasida o‘tkazilgan tadbirlarning dastlabki natijalarini yuksak baholamoqda

Boshlanishi 1-betda

Boku shahrida “O‘zbekiston” bog‘iga tamal toshi qo‘yilishi, O‘zbekiston elchixonasi yangi binosining rasmiy ochilishi ham katta ramziy ma’noga ega. Bu diplomatik munosabatlarning sifat jihatidan yangi bosqichini boshlab berdi hamda rasmiy Toshkent va Boku o‘rtasidagi muloqotni chuqurlashtirdi.

O‘zbekiston Prezidenti Ozarbayjon xalqining umummilliy yetakchisi Haydar Aliyev xotirasiga hurmat bajo keltirdi, Ozarbayjon qahramonlarini xotirladi. Bunday samimiy e’tibor belgilari o‘zbek va ozarbayjon xalqlarining tarixiy hamda ma’naviy yaqinligini ta’kidlabgina qolmay, ikki davlat rahbarlari o‘rtasidagi do’slik va

ishonchning yuksak darajasini ham namoyon etdi.

Xalqaro ekspertlar, shuningdek, tashrifning dastlabki natijalari o‘z mintaqalaridagi asosiy davlatlar bo‘lgan O‘zbekiston va Ozarbayjon nafaqat Markaziy Osiyo va Janubiy Kavkaz, balki butun Yevroosiyoing barqaror rivojlanishiga yo‘naltirilgan samarali va o‘zaro manfaatli hamkorlikning muvaffaqiyatli modelini namoyish qilayotganini ta’kidlamoqda. Davlatlararo hamkorlikning ushbu formati global muammolar fonda qit’ada barqarorlik, iqtisodiy o‘zaro bog‘liqlik va yaxshi qo‘shimchilikni mustahkamlashga xizmat qilmoqda.

Antonio ALONSO,
San-Pablo universiteti Ijtimoiy
tadqiqotlar instituti professori,
Markaziy Osiyo mintaqasi bo‘yicha
ekspert (Ispaniya):

— O‘zbekiston Prezidentining Ozarbayjonga davlat tashrifi bugungi kunda yuksalib borayotgan o‘zbek-ozarbayjon munosabatlari rivojida muhim bosqich bo‘ldi. Oliy darajadagi muzokaralar va 2-iyul kuni o‘tkazilgan Oliy davlatlararo kengashning ikkinchi yig‘ilishi strategik sheriklikning yangi yo‘nalishlarini belgilash va boshqa asosiy jabhalarda amaliy hamkorlikni kengaytirishga xizmat qiladi. Muzokaralar yakunlari bo‘yicha o‘zaro manfaatli hamkorlikka yangi sur’at baxsh etadigan mustahkam ikki tomonlama hujjatlar to‘plami imzolanganini ayniqsa muhim.

Tashrifning boy gumanitar qismini alohida aytib o‘tish joiz. Davlatimiz rahbarining Boku shahridagi “O‘zbekiston” bog‘iga tamal toshi qo‘yishi va O‘zbekistonning Bokudagi elchixonasi yangi binosining ochilish marosimidagi ishtiroki ikki xalq o‘rtasidagi qardoshlik rishtalarining ramziy ma’nosini bildiradi. Shusha, Ag’dam va Xonkendidagi madaniy dasturlar esa ishonch, o‘zaro yordam, tinch hamda bunyodkor kelajakka intilish ortib borayotganining yorqin namunasidir.

Aydin ASKEROV,
Latviya Markaziy Osiyo va
Yaqin Sharq siyosiy tadqiqotlari
instituti prezidenti:

— Tashrif tarixan yaqin bo‘lgan ikki davlat o‘rtasidagi strategik sheriklik munosabatlarini mustahkamlash yo‘lidagi muhim qadam bo‘ldi.

Mintaqaviy miqyosda sanoat, xalqaro avtomobil aloqasi, turizm, noqonuniy migratsiyaga qarshi kurashish, karantin va o‘simliklarni himoya qilish, harbiy va harbiy-texnikaviy hamkorlik sohalarda o‘zaro sheriklikni faollashtirishni rag‘batlantiruvchi

juda ta’sirli kelishuvlar to‘plamining imzolanishi orqali keng qamrovli aloqalarni yanada chuqurlashtirish jarayoni shundan dalolat beradi.

O‘zbek va ozarbayjon xalqlarining tili, diniy, madaniy qadriyatlari va sivilizatsiyaviy hamjamiyat, iqtisodiyotlarning bir-birini to‘ldiruvchi tabiati hamda ikki mamlakat rahbarlari o‘rtasidagi o‘zaro ishonchning yuksak darajasi davlatlararo muloqot uchun mustahkam poydevor bo‘lib xizmat qilmoqda.

Global yetkazib berish zanjirlaridagi uzilishlar, jumladan, yangi geosiyosiy voqealar fonda O‘zbekiston va Ozarbayjon rahbarlarining mintaqalararo sheriklikni chuqurlashtirish bo‘yicha olib borgan mazmunli muzokaralari o‘z vaqtida va o‘zaro manfaatli bo‘ldi.

Toshkent va Boku Markaziy Osiyo, Janubiy Kavkaz hamda Yevropa va Osiyo qit’alari davlatlarini o‘zaro bog‘lovchi ko‘priklar bo‘lishi mumkin.

Prezident Shavkat Mirziyoyevning Ozarbayjonga davlat tashrifi istiqbolida ikki do’st va qardosh mamlakat o‘rtasidagi har tomonlama strategik sheriklik hamda hamkorlik munosabatlarini yanada jadal rivojlantirishga xizmat qiladi.

Syuy TAO,
Xitoy Davlat kengashi huzuridagi
Ijtimoiy rivojlanish tadqiqotlari
markazi Yevroosiy ijtimoii
taraqqiyot instituti direktori
o‘rinbosari:

— O‘zbekiston va Ozarbayjon Oliy davlatlararo kengashining ikkinchi yig‘ilishi yakunlari mamlakatlar o‘rtasidagi strategik sheriklik munosabatlarining ta’sirchan dinamikasini namoyon etmoqda. Keng ko‘lamli hujjatlar to‘plamining imzolanishi Toshkent va Boku ittifoqchilik munosabatlari doirasidagi deklaratsiyalardan aniq harakatlarga o‘tayotganini tasdiqlaydi, bu esa Yevroosiy integratsiyasi ruhi va Shanxay hamkorlik tashkiloti tamoyillariga to‘liq mos keladi.

2025-2029-yillarga mo‘ljallangan “yo‘l xaritasi” alohida e’tiborga loyiq. Chunki unda uzoq muddatli

hamkorlikning tizimli vektori belgilangan. Bu shunchaki siyosiy signal emas, balki sanoat va qishloq xo‘jaligidan tortib, ekologiya va ta’limgacha bo‘lgan asosiy sohalarni qamrab olgan aniq harakatlar rejasidir. Bunday yaxlit yondashuv Xitoyning keng qamrovli sheriklik modeliga mos keladi, biz uni “Bir makon, bir yo‘l” tashabbusi doirasida ilgari suraymiz.

2030-yilgacha tovar ayiriboshlash hajmini 1 milliard dollarga yetkazish

Shaxriyor XON,
Milliy muloqot forumi tahlil
markazi ijrochi direktori
(Pokiston):

— O‘zbekiston Prezidentining Ozarbayjonga davlat tashrifi va uning iqtisodiy hamkorlik tashkiloti sammitidagi ishtirokini ikki tomonlama O‘zbekiston — Ozarbayjon kun tartibi uchun ham, butun IHT makoni uchun ham juda muhim voqea deb bilaman.

O‘zbekiston va Ozarbayjon o‘tgan bir necha yil ichida izchil va tizimli strategik sheriklikning noyob namunasini namoyish etdi. Ikki davlat

Mars SARIYEV,
siyosatshunos
(Qirg‘iziston):

— O‘zbekiston va Ozarbayjon o‘rtasidagi munosabatlar mustahkamlanib bormoqda, bu 2024-yilda imzolangan Ittifoqchilik shartnomasida ham o‘z tasdiq’ini topgan. 2030-yilga borib o‘zaro tovar ayiriboshlash hajmini 1 milliard dollarga yetkazish maqsadlari belgilab berildi, 2025-yil “Iqtisodiy hamkorlik yili” deb e’lon qilindi.

Bu galgi tashrif chog‘ida keng ko‘lamli kelishuvlar to‘plami imzolangan ham tomonlarning uzoq muddatli o‘zaro manfaatli hamkorlikka intilishidan dalolat beradi. Bokuda O‘zbekiston elchixonasi yangi binosining ochilishi diplomatik infratuzilma kengayishi ramziga aylandi.

Bir so‘z bilan aytganda, O‘zbekiston Janubiy Kavkazda o‘zining siyosiy va iqtisodiy mavqeyini mustahkamlamoqda. “O‘rta yo‘lak” kun tartibi faollashmoqda. Bu har ikki davlat transport-logistika hamkorligini kengaytirishi barobarida muqobil yo‘nalishlarni ochmoqda.

“Dunyo” AA

“

BIZNING PIROVARD MAQSADIMIZ, YO‘LIMIZ ANIQ.
PREZIDENTIMIZ TA’KIDLAGANIDEK, O‘ZBEKISTONDA YANGI UYG‘ONISH
DAVRI, YA’NI UCHINCHI RENESSANS POYDEVORINI YARATISHNI O‘ZIMIZGA ASOSIY
MAQSAD QILIB BELGILADIK.

Tahlil

Odil OLIMJONOV,
Iqtisodiy tadqiqotlar va islohotlar
markazi bosh ilmiy xodimi,
iqtisodiyot fanlari doktori,
professor

Boshlanishi 1-betda

**Sharoitlar mavjud bo‘lsa,
jamiyat o‘z-o‘zidan yuksalib
ketaveradimi?**

Jahonning juda ko‘p davlatlari tajribasi jamiyatni boshqarishning umumiy usullari yaratilishining o‘ziga mamlakat jadal rivojlanib ketishi uchun yetarli emasligidan dalolat bermoqda. Davlatlarning katta qismi hali rivojlangan jamiyat qura olmaganining eng asosiy sabablaridan biri xuddi shu holat bilan izohlanadi.

Qarang, ayni paytda jahon hamjamiyati tomonidan mustaqilligi rasman tan olingan va BMTga a‘zo 195 ta suveren davlat mavjud. Ularning katta qismi aholi jon boshiga yaratilayotgan yalpi ichki mahsulot hajmi va inson taraqqiyoti ko‘rsatkichlari bo‘yicha o‘z xalqiga farovon turmush darajasini yaratib bera olmayapti. Xalqaro valyuta jamg‘armasi hisob-kitoblariga ko‘ra, 2024-yil oktabr oyi holatida dunyoning 41 tagina mamlakat va hududi rivojlangan davlatlar ro‘yxatiga kirdi.

Holbuki, rivojlangan davlatlar safiga kira olmagan 154 ta davlatning katta qismida ham jamiyatni boshqarishning jahon standartlariga mos kelaydigan me‘yoriy-huquqiy hujjatlar yaratilgan. Bundan tashqari, ularning aksarida jamiyatning siyosiy, ijtimoiy, iqtisodiy, madaniy, ma‘naviy jihatlarini samarali boshqarish maqsadida strategiya, konsepsiya, dastur, chora-tadbirlar ham tayyorlanadi va ular amaliyotga joriy etiladi.

**USHBU MAQOLANI QORAALPOQ TILIDA HAM
O‘QISH UCHUN QR-KODNI SKANER QILING!**

Xo‘sh, barcha zaruriy hujjatlar bo‘lsa ham qator davlatlar nega rivojlanib ketmayapti? Bu holatning asosiy sababi shundaki, davlatlar barkamol jamiyat barpo etishning umumiy standartlaridan ko‘r-ko‘rona foydalanib, yaxshi natijaga erishishi qiyin. Ya‘ni har bir davlat jahonning taraqqiy etgan yurtlarida to‘plangan

qabulxonalariga qilingan hech bir murojaat e‘tiborsiz qolmaydi.

Barcha bo‘g‘inlardagi rahbarlarning faoliyati ular odamlar tashvishlarini qay darajada hal qilishiga bog‘liq. Hamma idora va tashkilotlarda “Fuqarolar qabulxonalari” tashkil etildi.

**Poytaxtdan turib,
muammolarni ko‘rish qiyin...**

Davlatimiz rahbari buning uchun, eng avvalo, sobiq itifoq davrida boshlanib, 2016-yilgacha hukm surgan deyarli “yopiq jamiyat” siyosatini bekor qildi va mamlakatimizni dunyoga, dunyoni esa bizga ochib berdi. Xalqimizning o‘z fikrini ochiq va erkin namoyon qilish imkoniyati yaratildi.

Prezidentimiz tomonidan mamlakatimizda odamlar bilan to‘siqlarsiz yil davomida doimiy muloqotni amalga oshirish tizimi yo‘lga qo‘yildi. Bu maqsadda Prezidentning Xalq qabulxonalari, O‘zbekiston Respublikasi Bosh vaziri virtual

YANGI O‘ZBEKISTONNI BARCHAMIZ BIRGALIKDA ALBATTA BARPO ETAMIZ!

qabulxonasi tashkil etildi. Prezident va boshqa rahbarlar hududlarda xalq bilan ochiq muloqotlar o‘tkaza boshladi.

Virtual va Xalq qabulxonalari, xalq bilan jonli uchrashuvlar jamiyatimiz hayotining barcha jabhalarida haqiqiy ahvol qanday ekanini ravshan ko‘ra olish imkonini berdi. Murojaatlar orqali hamda jonli uchrashuvlarda fuqarolar shu paytgacha hal bo‘lmayotgan muammolarini Prezidentimizga to‘g‘ridan to‘g‘ri yetkazishi natijasida ular tezda hal etila boshlandi.

Qabulxonalarga kelayotgan arizalar o‘z holiga tashlab qo‘yilayotgani yo‘q, aksincha, rahbariyatning doimiy e‘tiborida turibdi. Prezidentimiz ta‘biri bilan aytganda, Xalq

Davlat xizmatlari markazlari tashkil etildi va shu yo‘l bilan bitta hujjat olish uchun aholining qator idoralarda sarson bo‘lib yurishidek holatga barham berildi. 10-15 ta idoradan oylab ovora bo‘lib yig‘adigan hujjatlarnimizni shu bitta tashkilotdan oladigan bo‘ldik. Odamlar arzini aytgani idoralarga emas, amaldorlar aholi dardini eshitish uchun ularning oldiga boradigan bo‘ldi. Bular ham rahbarlar va xalqning ongini keskin o‘zgartirdi. Amal egalari xalqning xizmatkori bo‘lishi kerakligini tushundik. Shu yo‘llar bilan jamiyatni boshqarishda xalq bevosita ishtirok eta boshladi.

2025-yil 16-iyun kuni davlatimiz rahbari amalga oshirilayotgan islohotlar natijadorligi, hududlarda ishlarning borishi, aholini o‘ylantirayotgan masalalarga yechim topish yuzasidan o‘tkazgan videoselektor yig‘ilishida ham Xalq qabulxonalari faoliyatini yanada takomillashtirish choralarini taqdim etdi.

**Strategiyalarning
ijodkori xalq bo‘ldi**

Mamlakatimizni rivojlantirish va islohotlarni yanada chuqurlashtirish bo‘yicha qabul qilinayotgan barcha qarorlarda xalq uning ijodkori sifatida ishtirok etishi joriy etildi. Masalan, Shavkat Mirziyoyev Prezidentlikka saylangandan keyin mavjud barcha me‘yoriy-huquqiy hujjatlar qayta ko‘rib chiqildi va ular yangi O‘zbekistonni barpo etish nuqtayi nazaridan takomillashtirildi.

Bundan tashqari, O‘zbekiston Respublikasini 2017-2021-yillarda rivojlantirishning beshta ustuvor yo‘nalishi bo‘yicha Harakatlar strategiyasi nomli ulug‘vor va keng qamrovli chora-tadbirlardan iborat hujjat ishlab chiqildi. Mazkur strategiyani hayotga tatbiq etish davlat va jamiyat hayotining barcha sohalarini tubdan isloh qilib, jamiyatimizni, xalqimizni butunlay o‘zgartirib yubordi. Uning yordamida yangi O‘zbekistonni barpo etishning zarur siyosiy-

huquqiy, ijtimoiy-iqtisodiy va ilmiy-ma‘rifiy asoslari yaratildi.

Natijada mamlakatimizda jamiyatimiz rivojining keyingi bosqichiga o‘tish ehtiyoji paydo bo‘ldi. Ya‘ni xalqimiz turmush darajasini yanada oshirish, iqtisodiyot tarmoq va sohalarini transformatsiya qilish, tadbirkorlikni jadal rivojlantirish, inson huquqlari va manfaatlarini so‘zsiz ta‘minlash hamda faol fuqarolik jamiyatini shakllantirishga qaratilgan islohotlarning ustuvor yo‘nalishlarini belgilash maqsadida 2022-2026-yillarga mo‘ljallangan Yangi O‘zbekistonning taraqqiyot strategiyasi va “O‘zbekiston — 2030” strategiyasi ishlab chiqildi.

Bu hujjatlar ommaviy axborot vositalarida keng jamoatchilik muhokamasidan o‘tkazildi hamda unda bildirilgan taklif va tavsiyalar asosida takomillashtirildi.

**Ijtimoiy-iqtisodiy
jarayonlarni boshqarishda
tashrirlarning ahamiyati**

O‘zbekiston Prezidenti davlatni boshqarish amaliyotiga yana bitta juda katta yangilik olib kirdi. Ya‘ni davlat ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishini tashkil etish va boshqarish jarayonida bugun jahonda yangi hodisa sifatida e‘tirol etilayotgan usulni kashf etdi.

Bu usulning mohiyati shundaki, muayyan bir viloyatning ijtimoiy-iqtisodiy jarayonlarini boshqarish bo‘yicha tegishli farmonu qarorlar, loyihalar Toshkentda, kabinetlarda emas, hududlarning o‘zida mahalliy tashkilotlar vakillari, aholi va tadbirkorlar bilan birgalikda ishlab chiqiladi. Bunda tashrifga tayyorgarlik va uni o‘tkazish mobaynida mutasaddi tashkilotlar tomonidan juda katta qiymatli yuzlab loyihalar tayyorlanayapti. Bu loyihalarni bajarish hududning ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishiga katta turkib beryapti va aholi turmush darajasini sezilarli ravishda oshirishga xizmat qilyapti.

To‘g‘ri, tan olish kerakki, rivojlangan davlatlarda ijtimoiy-iqtisodiy jarayonlarning o‘zini o‘zi boshqaradigan tizimi yaratilgan va biz ham yaqin vaqtda shu yo‘lga o‘tamiz. Bugun esa mazkur tashriflar chog‘ida Prezidentimiz jamiyatimizni rahbarlar ongini o‘zgartirish, ularni xalqqa yaqinlashtirish, jarayonda keng xalq ommasi ishtirokini ta‘minlash orqali ana shunday tizim yaratishga tayyorlamoqda. Soddaroq aytganda, davlatimiz rahbarining viloyatlarga tashriflariga tayyorgarlik ko‘rish va uni o‘tkazish amaliyoti vazirlik, idora va hokimliklar rahbarlari va mutaxassislari uchun mamlakatni ijtimoiy-iqtisodiy boshqarishning Prezidentimiz yaratgan zamonaviy usullarini o‘rganishning o‘ziga xos maktabi vazifasini bajarmog‘da hamda boshqaruvda umumxalq ishtirokini ta‘minlamoqda.

**Holatni joyida o‘rganish va
baholash — hududlarni
rivojlantirishning muhim vositasi**

Hududlarning ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishi bo‘yicha me‘yoriy-huquqiy hujjatlar tayyorlash jarayonida holatni joyida o‘rganish va baholashning ahamiyati yuqori. Davlatimiz rahbari bu masalaga juda katta e‘tibor bilan qaramoqda.

Shu bois, viloyatlarning ijtimoiy-iqtisodiy jarayonlarini boshqarish bo‘yicha tegishli hujjatlarni salqin kabinetlarda o‘tirib tayyorlash o‘rniga muammolarni bevosita joyida aniqlash va ularni bartaraf etish bo‘yicha chora-tadbirlarni hududlar vakillari bilan birgalikda ishlab chiqish tartibi joriy etildi.

Jarayonda Iqtisodiy tadqiqotlar va islohotlar markazi, Makroiqtisodiy va hududiy tadqiqotlar instituti, vazirlik, idora va hokimliklar vakillari birgalikda juda qayg‘in borib, aholi va tadbirkorlar bilan uchrashib, mavjud muammolarni

o‘rganyapti va ularning yechimlari bo‘yicha takliflar tayyorlamoqda.

Bu usulning boshqalaridan ustunlik va afzallik jihatlarida juda ko‘p. Chunki vazirlik yoki tashkilot rahbari har qancha salohiyatli va hatto dunyoning eng nufuzli universitetida eng zo‘r professorlardan ta‘lim olib kelgan bo‘lmasin, kabinetida o‘tirib, chekka qishloqlar muammolarini to‘g‘ri aniqlay olishi, ich-ichidan tushunishi, his qilishi qiyin. Shu bois, tashrifdan bir necha kun oldin vazirlik va tashkilotlar rahbarlari viloyatlarga yo‘l oladi, tarmoq va sohalar obyektlarini o‘z ko‘zi bilan ko‘radi, muammolarni aniqlaydi va tegishli mutaxassislar va hududlar vakillari bilan birgalikda vaziyatni o‘nglash bo‘yicha zarur chora-tadbirlar ishlab chiqadi.

**Yangi usullarning hayotbaxsh
ekani yaqqol namoyon**

Davlatni boshqarishning Prezidentimiz olg‘a surgan usullari samarali va hayotbaxsh ekani mamlakatimizning 2016-2025-yillar mobaynidagi barqaror rivojlanishi va ayniqsa, xalqimiz turmush darajasini oshirish borasida erishilayotgan yutuqlarda yaqqol namoyon bo‘lmoqda.

E‘tibor qiling, 2017-yildan boshlab yurtimizda yalpi ichki mahsulot hajmi dastlabki yillar 5 foizdan yuqori (koronavirus pandemiyasi bilan bog‘liq cheklovlar ta‘sirida 2020-yilda tabiiy ravishda pasayish yuz berdi), oxirgi yillarda esa 6,3-6,5 foiz atrofida o‘smoqda.

Aholi jon boshiga hisoblangan yalpi ichki mahsulot hajmi ham barqaror ravishda yuqori sur‘atlar bilan oshib bormoqda. Masalan, 2022-yilda 3,8 foiz, 2023-yilda 4,1 foiz, 2024-yilda 4,4 foiz oshdi.

Bunday ko‘rsatkichlarga ichki va tashqi resurslardan oqilona foydalanish evaziga mamlakat iqtisodiyoti jadal sur‘atlar bilan o‘shishi ta‘minlash orqali erishilmoqda. Bunda xorijiy investitsiyalarning salmog‘i ham katta bo‘lmoqda. Masalan, 2017-yildan buyon iqtisodiyotimizga barcha manbalardan hisobidan 188 milliard dollar investitsiya kiritilgan bo‘lsa, uning 87 milliard dollari xorijiydir. Birgina 2024-yilda iqtisodiyotga kiritilgan investitsiya hajmi 1,3 baravar ko‘payib, 36 milliard dollardan oshdi. Buning hisobiga 2024-yili qo‘shimcha 70 trillion so‘mlik iqtisot beradigan 560 ta yirik va o‘rta loyiha ishga tushirildi.

2025-yilning birinchi yarim yilligi ilk natijalar ham iqtisodiyot barqaror o‘sayotganini ko‘rsatmoqda. Jumladan, sanoat 6,4, eksport 18, to‘g‘ridan to‘g‘ri xorijiy investitsiya 64 foiz oshdi. Qiymati 3 milliard dollarlik 2,5 mingdan ziyod yangi ishlab chiqarish quvvati ish boshladi. Natijada 2 million 400 ming odam munosib daromad bilan ta‘minlandi.

Yangi O‘zbekiston investitsiya kiritish uchun jozibador davlatga aylandi. Toshkentda joriy yil 9-12-iyun kunlari o‘tkazilgan to‘rtinchi Xalqaro investitsiya forumida 100 ga yaqin davlatdan 8 mingdan ko‘p biznes vakili va investor, shuningdek, 3 mingdan ziyod xorijiy mehmon ishtirok etgani ham shundan dalolat beradi. Forumda qiymati 30,5 milliard dollarlik memorandum va bitimlar tuzildi.

Bizning pirovard maqsadimiz, yo‘limiz aniq. Prezidentimiz ta‘kidlaganidek, O‘zbekistonda yangi Uyg‘onish davri, ya‘ni Uchinchi Renessans poydevorini yaratishni o‘zimizga asosiy maqsad qilib belgiladik.

Yangi Renessans poydevorini yaratish borasidagi islohotlarimiz jamiyat hayotining barcha jabhalarini tubdan o‘zgartirib, allaqachon o‘z mevalarini bera boshladi. Ya‘ni xalqimizda o‘z hayotini o‘zgartirish, avvalo, o‘zining xatti-harakatlariga bog‘liq ekaniga ishonch paydo bo‘ldi.

Shuni komil ishonch bilan aytish mumkinki, yangi O‘zbekistonni barpo etish allaqachon umumxalq ishiga aylanib bo‘ldi. Ulug‘ maqsadga erishish uchun butun millat, jamiyatimizning barcha a‘zolari uyg‘ondi va hamijhatlik bilan birgalikda harakat qilmoqda. Millat uyg‘onishi esa milliy yuksalishga, barkamol va farovon jamiyat barpo etishga mustahkam asos yaratadi.

Munosabat

Keyingi yillarda dunyoni qamrab olayotgan shiddatli texnologik o‘zgarishlar bashariyat hayotida muqarrar yangilanishlarga olib kelmoqda. Biz allaqachon axboriy jamiyat chegaralarini ortda qoldirib, raqamli jamiyatda yashayapmiz. Axborot va tarmoqlashtirish, raqamli texnologiyalar, sun‘iy intellekt, global tarmoqlar ijtimoiy-siyosiy taraqqiyot va iqtisodiyotning eng muhim omillariga aylanmoqda. Ular odamlar turmushini, ijtimoiy munosabatlarni tashkil etish va tartibga solishda muhim o‘rin tutmoqda.

Raqamli muloqot va virtual hamjamiyatlarni jonli aloqa va real jamoalar ustidan ustunlik qilayotgan bugungi kunda rivojlanayotgan mamlakatlarda oldida turgan vazifalar yanada murakkablashdi. Global dunyodagi o‘zgarishlar bilan bog‘liq yangi chaqiriqlar, mamlakatni ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirishning yangi maqsadlari yoshlarga oid davlat siyosatining vazifa va mexanizmlarini tizimli yangilashni, rivojlantirishni talab qilayotir. Bunday sharoitda

Malika QODIRXONOVA,
Oliy Majlis Senati a‘zosi

yoshlar ongi bilan ishlash birinchi o‘ringa chiqmoqda. Hozirgi holatda yoshlar faolligini oshirish, ularda mavjud ulkan salohiyatni yurt manfaati yo‘lida ro‘yobga chiqarishga odatiy, siyqasi chiqqan usullar bilan erishib bo‘lmaydi.

Shu jihatdan Oliy Majlis Senati huzurida faoliyat yuritayotgan yoshlar parlamentining konsepsiyasi yoshlarni qarorlar qabul qilish va boshqarish jarayonlariga jalb qilish, faol fuqarolik pozitsiyasini shakllantirish, shuningdek, ularning huquqiy, siyosiy va ijtimoiy madaniyatini rivojlantirishga qaratilgani bilan ahamiyatli. Yoshlar parlamenti tengdoshlarini o‘ylantirayotgan muammolarni muhokama qilish va hal etish, hokimiyat organlari bilan hamkorlik qilish maydoni hisoblanadi. Endilikda bu g‘oya yanada keng qamrov kasb etdi. Xususan, parlament yuqori palatasi kengashining qarori bilan Xalq deputatlari viloyat, tuman va shahar kengashlari huzurida yoshlar maslahat guruhi tashkil etiladigan bo‘ldi.

Mazkur tashabbus yoshlarga oid davlat siyosatini amalga oshirish, ularning ijtimoiy-siyosiy faolligini qo‘llab-quvvatlash, norma ijodkorligi jarayonida, xususan, yoshlar masalalariga doir qaror loyihalarini ishlab chiqish hamda muhokama qilishda faol ishtirok etish, yoshlarga doir masalalar yuzasidan takliflar berish, bu borada tegishli xalq deputatlari Kengashi deputatlariga ko‘maklashish maqsadida ilgari surildi.

Shunisi e‘tiborliki, mazkur tashabbus O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining shu yil 23-iyundagi “O‘zbekiston Respublikasida mahalliy davlat hokimiyati vakillik organlari faoliyatini 2030-yilga qadar rivojlantirish konsepsiyasini tasdiqlash to‘g‘risida”gi farmoniga hamohang.

Xususan, Yoshlar parlamenti va mahalliy kengashlar huzurida tashkil etiladigan yoshlar maslahat guruhlari faoliyati farmonida belgilangan mahalliy darajada xalq hokimiyatchiligini to‘laonli ro‘yobga chiqarish, jumladan, jamiyat va davlat hayotining muhim masalalari, xususan, yoshlar muammolarini hal etishda mahalliy davlat hokimiyati vakillik organlarining rolini oshirishga xizmat qiladi.

Kezi kelganda aytish kerakki, mahalliy vakillik mamlakatimiz konstitutsiyaviy tuzumining muhim va zarur asoslaridan birini tashkil etadi. Aholiga eng yaqin bo‘lgan ommaviy hokimiyat sifatida mahalliy Kengashlar aholisi muqarrar ravishda bir-biri bilan o‘zaro aloqada bo‘lgan ma‘lum bir hududda birgalikda yashovchi shaxslarning manfaatlarini himoya qilishni ta‘minlaydi. Mahalliy kengashlar huzurida yoshlar

maslahat guruhlarining faoliyat yuritishi esa aholining eng salohiyatli qatlami bo‘lgan yigit-qizlar muammolari joyida hal qilinishi, qolaversa, ularning o‘z vakillari orqali kichik vatani hisoblangan shahar, tuman va viloyatlari uchun muhim bo‘lgan siyosiy, ijtimoiy va iqtisodiy qarorlar qabul qilishda ishtirokini ta‘minlaydi. Aslida, bu ham O‘zbekistonda amalga oshirilayotgan yoshlarga oid davlat siyosatining yorqin namunasi, bu borada keyingi yillarda erishilayotgan natijalar mazkur siyosat vektorini qanchalik to‘g‘ri yo‘nalganini tasdiqlaydi.

Bunda asosiy urg‘u yoshlarning iqtisodiy mustaqilligini ta‘minlash, ijtimoiy integratsiyalashuvi vashaxs sifatida rivojlanishini qo‘llab-quvvatlashga berilyapti. Xususan, yoshlarni katta daromad keltiradigan kasblarga o‘rgatish maqsadida mamlakatimizda davlat byudjetidan har yili 100 million dollar ajratiladi. Qolaversa, yoshlarning tadbirkor sifatida faolligi ham har tomonlama qo‘llab-quvvatlanmoqda. Jumladan, Yoshlar tadbirkorligi jamg‘armasi eng yaxshi 500 ta loyihani tanlab oladi va ular tayyor biznesga aylantirib, daromad keltirungacha qadar ko‘maklashadi.

“

**Yoshlarni yuqori daromadli
faoliyatga jalb etishga
qaratilgan “Kelajak
kasblari” loyihasi orqali 755
ta xususiy o‘quv markazi
bilan hamkorlik yo‘lga
qo‘yilib, 25 ming nafar
yoshning 56,7 milliard so‘m
o‘qish xarajati to‘lab berildi.**

Mamlakatimizda yoshlar kunining umummiylay bayram sifatida keng nishonlanishi ham yosh avlodni qo‘llab-quvvatlash davlat siyosati darajasida muhim ahamiyatga ega ekanini anglatadi. Zero, yoshlar baxti va kelajagi — yangi O‘zbekiston taraqqiyotining hal qiluvchi omilidir.

BOQIY HAYOT FORMULASI

SUV TEJAMKORLIGIGA FAQAT TEXNOLOGIYA BILAN ERISHIB BO‘LMAYDI

Boshlanishi 1-betda

Shunday. Biz uzoq yillar “suv resurslari tugamaydi, suv tabiatdagi aylanma harakat jarayonida tiklanib, yangilanib turadi, suvning miqdori ham, sifati ham o‘zgarmaydi” degan nazariyani ongimizga mustahkam o‘‘mashtirib olgandik. Bu noto‘g‘ri illyuziya qobig‘ida suvga “sovuq” munosabatda bo‘lishda davom etaverdik. Qatra suvning qadriga yetmay, “suv tekin” deb oldimizdan oqqanni qadrlamadik. Oqibatda xavotirli raqamlar qog‘ozlardan hayotga ko‘chib bormoqda. Tabiatni inson izmiga bo‘ysundirish jarayonida yo‘l qo‘yilgan xatolar oqibatida sayyoramizda bugungi kunga kelib tinchlik va xavfsizlik muammolarini chambarchas bog‘lovchi suv muammosi kuchaymoqda.

Bugun yer yuzidagi 2 milliarddan ziyod aholi toza ichimlik suvga muhtoj, 2 milliard 300 milliondan ortiq odam esa sanitariya talablariga javob bermaydigan obiyavotdan iste‘mol qilishga majbur. Mutaxassislar fikricha, 2050-yilga qadar suvga talab yana 50 foiz oshadi. Shu raqamlarning o‘zi ham tabiatning bebaho ne‘matidan tejamkorona, oqilona foydalanishga undaydi.

Keyingi yillarda suv iste‘moli shunday jadal sur‘atlar bilan o‘smoqdaki, insoniyat bugungi suv resurslari taqchilligi va sifati yomonlashib borishi sharoitida unga bo‘ladigan ehtiyojni qanday ta‘minlash haqida chuqur o‘yga tolmoqda. Bugungi kunga kelib suv resurslarini barqaror boshqarish va ulardan samarali foydalanishni ta‘minlash dunyoda butun boshli mintaqa va mamlakatlarning iqtisodiy taraqqiyotida hal qiluvchi ahamiyat kasb etuvchi masalalardan biriga aylandi. Mazkur masala suv resurslari cheklangan, iqtisodiyoti va aholisi tez o‘tib borayotgan, iqlim o‘zgarishi ta‘sirleri tobora ko‘proq sezilayotgan Markaziy Osiyo mintaqasidagi yangi iqtisodiy, ijtimoiy, siyosiy va ekologik realliklar sharoitida o‘ta dolzarb va yanada muhimroq ahamiyat kasb etmoqda.

Markaziy Osiyo davlatlari ichida O‘zbekiston agrar salohiyati yuqori, ammo tabiiy resurslariga nisbatan mo‘‘tadil munosabat talab etiladigan mamlakat. BMT va boshqa xalqaro tashkilotlar ma‘lumotlariga ko‘ra, O‘zbekiston “suv taqchilligi yuqori” bo‘lgan mamlakatlard qatorida turibdi. Mamlakatning asosiy suv manbalari

“Suv — hayot manbayi” degan ibora mashhur. Biroq so‘nggi yillardagi voqealar shunchaki shiorlar bilan ish bitmasligini yaqqol ko‘rsatmoqda. Suv isrofi faqat tabiiy omillar tufayli emas, balki inson omili — e‘tiborsizlik, samarasiz boshqaruv oqibatida ham yuz bermoqda.

Dunyoda ekologik muammolar tobora kuchayib borayotgan hozirgi sharoitda sanoatning qayta tiklanuvchi energiyaga o‘tishi nafaqat zamonaviy trend, balki strategik zaruratga aylanmoqda.

Iqlim o‘zgarishlari, an’anaviy yonilg‘i resurslari qimmatlashuvi va ekologik talablar kuchayishi — bularning barchasi ishonchli va samarali energiya ta‘minotiga talabni oshirmoqda. Energobarqarorlik, ayniqsa, yirik sanoat korxonalari uchun, ularning raqobatdoshligini ta‘minlashda muhim omildir.

Hozirgi notinch va murakkab geosiyosiy vaziyat jahon bozorida neft va tabiiy gaz narxi keskin oshishiga sabab bo‘lmoqda. Masalan, joriy yilning birgina iyun oyida Brent markali neftning bir bareli 10 dollardan ko‘proqqa oshdi. Tabiiy gaz bahosi ham oshib bormoqda. Agar iyun oy boshida har bir kub gaz 3,460 dollardan sotilgan bo‘lsa, oy oxiriga kelib 3,714 dollarga yetdi. Keyingi bir yilda jahon bozorida tabiiy gaz narxi ikki barobar insoniyatni kuzatish mumkin.

Shu sababli yurtimizda sanoatni toza energiyaga o‘tkazish siyosati nafaqat ekologik, balki iqtisodiy barqarorlikni ta‘minlash uchun ham muhim. Bu ishlab chiqarishni samaradorligini ta‘minlash bilan birga kelajak avlod uchun sof muhit qoldirishga qaratilgan mas‘uliyatli yondashuvdir.

Qayta tiklanuvchi energiya manbalarini ko‘paytirish borasida xorijiy hamkorlar bilan birgalikda yirik loyihalar hayotga tatbiq etilmoqda. Jahonda ishlab chiqarish zanjiri va logistika bilan bog‘liq muammolarni qanchalik murakkabligiga qaramay, bu borada xalqaro yirik kompaniyalar bilan samarali ishlalmoqda.

Hisob-kitoblarga ko‘ra, 2030-yilda O‘zbekistonda ehtiyojlarimiz uchun 117 milliard kilovatt-soat, 2035-yilda esa 135 milliard kilovatt-soat elektr energiyasi talab etiladi. Bu hozirgidan 1,7 baravar ko‘p. Shu bois, yangi elektr stansiyalari va energiya saqlash quvvatlari barpo etishga zarurat tug‘iladi. Ularni tizimga ulash uchun 7 mingga kilometr magistral tarmoq qurilib, raqamlashtirilgan boshqaruv joriy qilinadi. Bu orqali hududlarda energiya balansi ta‘minlanadi.

“O‘zbekiston — 2030” strategiyasida iqtisodiyot tarmoqlari va aholini zarur energiya resurslari bilan uzluksiz ta‘minlashga qaratilgan

— Amudaryo va Sirdaryo davlat hududidan tashqarida shakllanadi. Shu bois, so‘nggi yillarda O‘zbekistonda suv bilan bog‘liq muammolarning oldini olish, suv resurslaridan samarali foydalanish, suv resurslarini boshqarish tizimini takomillashtirish, suv xo‘jaligi obyektlarini modernizatsiyalash va rivojlantirish bo‘yicha izchil islohotlar kechmoqda. Uzoq yillar sohada samarali foydalanish, hisob yuritish, irrigatsiya tarmoqlarida tejamkor yangi texnologiyalarni qo‘llash kabi chora-tadbirlar amalga oshirilishi zarurati mavjud edi.

Suvning 90 foizi qishloq xo‘jaligida ishlatiladi. Shu paytga qadar irrigatsiya tizimlari eskirgani va yo‘qotish darajasi yuqoriligi (40-50 foizgacha) bu sohadagi muammolarni kuchaytirar, hududlarda suvni boshqarish usuli eskicha bo‘lib, zamonaviy innovatsion tizimlar joriy etishni talab qilardi. Shu sababli keyingi yillarda suvdan foydalanish koeffitsiyentini yanada oshirish uchun irrigatsiya tarmoqlarida yo‘qotiladigan suv miqdorini bosqichma-bosqich kamaytirish, sug‘oriladigan yerning

USHBU MAQOLANI QORAQALPOQ TILIDA HAM O‘QISH UCHUN QR-KODNI SKANER QILING!

meliorativ holatini yaxshilash, irrigatsiya-melioratsiya obyektlarini rekonstruksiya qilish va ta‘mirlash-tiklash ishlari bajarilayapti.

— Avvallari respublikamiz sug‘orish tarmoqlarining faqat 23 foizi betonlashgan tufayli ichki tarmoqlarda suv ko‘p yo‘qotilardi. Prezidentimiz raisligida 2024-yil 7-noyabr

yuzasidan o‘tkazilgan videoselektor yig‘ilishida suv tejovchi texnologiyalarni joriy qilish, kanal hamda ariqlarni betonlash, suv boshqaruvini isloh qilish masalasiga alohida e‘tibor qaratgan edi, — deydi irrigator Aktam Usmonov. — Darhaqiqat, suvdan foydalanish koeffitsiyentini yanada oshirish uchun irrigatsiya tarmoqlaridagi yo‘qotishlar miqdorini kamaytirish kerak. Buning uchun sug‘oriladigan yerning meliorativ holatini yaxshilash, irrigatsiya-melioratsiya obyektlarini rekonstruksiya qilish va ta‘mirlash-tiklash zarur. Prezidentimiz tashabbusi bilan amalga oshirilayotgan dolzarb vazifa — kanal va ariqlarni betonlash natijasida esa suvdan foydalanish koeffitsiyenti 90-95 foizgacha oshib, yo‘qotishlarning oldi olinadi. Shuningdek, bu tadbirlar dehqon dalasiga suv

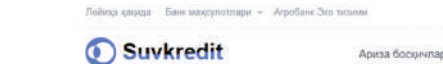

kuni qishloq xo‘jaligida suv va energiya manbalaridan oqilona foydalanish hamda yo‘qotishlarni kamaytirish chora-tadbirlari

yetib borish vaqtini tejaydi, suvchi-miroblar mehnati yengillashadi.

Yurtimizda qishloq xo‘jaligi mahsulotlarini eng ko‘p yetkazib beruvchi Samarqand viloyatida 2024-2025-yillarda belgilangan 5 ta muhim tumanlararo kanalning 15 kilometrida rekonstruksiya amalga oshirilmoqda. Shuningdek, “Suv yetkazib berish xizmati” davlat muassasalari hisobidagi 364 kilometr sug‘orish, klaster va fermer xo‘jaliklari hisobidagi ichki sug‘orish tarmoqlaridan 1345 kilometri ham betonlashtirildi.

Suv tejamkorligida ilg‘or tajribalar va yangi sug‘orish texnologiyalarini qo‘llash muhim ahamiyat kasb etadi. Prezidentimizning 2024-yil 5-yanvardagi “Quyi bo‘g‘inda suv resurslarini boshqarish tizimini takomillashtirish hamda suv resurslaridan foydalanish samaradorligini oshirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi qarori asosida suv tejovchi sug‘orish texnologiyalarini joriy etish bo‘yicha qator vazifalar belgilandi. Qarorga asosan, suvni tejaydigan sug‘orish texnologiyalarini joriy qilish bo‘yicha shaffof onlayn kredit ajratish imkonini beruvchi “Suvkredit.uz” elektron tizimi ishga tushirildi.

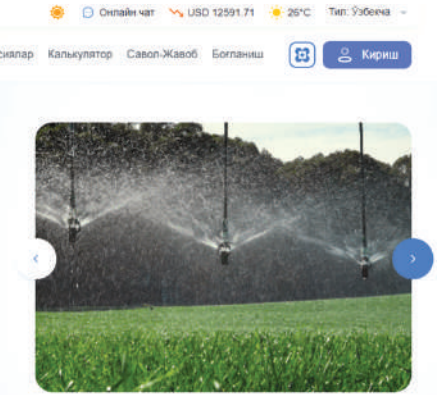

Сув тежовчи технологияларни жорий қилишни молиялаштириш

Ариқа хабарлари Ариқага тегишли

Ushbu platforma orqali 2 yillik imtiyozli davr bilan 5 yil muddatga 14 foiz miqdorida onlayn kreditlar ajratilmoqda. Shuningdek, fermer xo‘jaliklari va agroklastarlar oldida turgan qator muammolarga yechim topildi. Jumladan, tijorat banklari tomonidan ajratilayotgan kredit foizi miqdori 2 yillik imtiyozli davr bilan 14 foizga tushirildi.

Bundan tashqari, fermer xo‘jaliklari tomonidan kredit olish jarayonida garov ta‘minoti majburiyati bekor qilindi. Avvallari bankdan kredit olish, subsidiya rasmiylashtirish, hujjat yig‘ish, garov ta‘minoti masalasi bilan bog‘liq yugur-yugurlar va fermerlarni bezdiradigan boshqa noxush yumushlar soddalashtirildi. Bu kabi imkoniyatlar qisqa muddatda samarasini ko‘rsatmoqda. Jumladan, viloyatda 2025-yilda 13 ming 500 gektar maydonda tomchilatib, 3200 gektar maydonda yomg‘irlatib, 2600 gektar maydonda diskret, 5600 gektar maydonda egiluvchan quvurlar orqali sug‘orish tizimi joriy etilmoqda. Bu orqali o‘rtacha 61 million kub metr suv tejalishtirish va 18 ming gektar maydondagi takroriy ekinlarni suv bilan ta‘minlash imkoniyati yaratilishi ko‘zda tutilgan.

Sovg‘a emas, omonat

Suv muammosi haqida gap ketar ekan, yana bir og‘riqli masala — yuqori hosil olishga bo‘lgan ishtiyok asosida sug‘orilmaydigan yerlarga artezian “urish” urfga kirganini ta’kidlash lozim. Bugungi kunda minglab gektar g‘alla maydonlari, paxta dalalari yer osti suvi bilan sug‘orilmoqda. Mamlakatdagi suv resurslari yildan yilga kamayib borayotgani, yer osti suviga ortgan bog‘liqlik va artezian quduqlar orqali suv olish amaliyoti keskin ko‘payishi bu muammoni yanada og‘irlashtirishi mumkin. Artezianni nazoratsiz qazish va ortiqcha foydalanish yer osti suv sathi keskin pasayishiga, tabiiy ekotizim buzilishiga va kelgusida qurg‘oqchilik xavfi ortishiga olib kelishi ehtimoli yuqori. Demak, joylarda hamon davom etayotgan toza artezian suviga bo‘layotgan “tajovuz”larni to‘xtatishimiz dardkor. Bu borada muayyan choralar ishlab chiqilmoqda.

Ma‘lumotlarga ko‘ra, artezian suvidan 20 daqiqa oqqan suv sarfi evaziga tomchilatib sug‘orish bilan 8,4 tonna bug‘doy yoki 15 tonna kartoshka olish imkoni mavjud. Shunday ekan, toza ichimlik suvni bugundan qadrlab, samarali chora-tadbirlar belgilab olishimiz lozim. Bu borada tumanlardagi artezianlardan suv oluvchi barchaga majburiy tomchilatib sug‘orish tizimini qat‘iy joriy etish, tarmoqlarni to‘liq raqamlashtirish, mas‘ullar vakolatini kengaytirish kabilar orqali muqarrar muammoning oldini olishga erishishimiz mumkin.

Shu o‘rinda yana bir ma‘lumot. Dunyoda har yili 5 yoshdan kichik bo‘lgan o‘rtacha 297 ming bola tozalanmagan ichimlik suv iste‘mol qilgani yoki ana shunday suv bilan qo‘l yuvishi natijasida kasallanib vafot etmoqda. Shu dahshatli raqamlarning o‘zi ham tomchi suv qadriini bugundan anglashimiz uchun asos bo‘ladi, yo‘qsa, ertaga kelgusi avlod oldida aybdor bo‘lib qolishimiz aniq.

Sukunatdagi fig‘on

“Suv — hayot manbayi” degan ibora mashhur. Biroq so‘nggi yillardagi voqealar shunchaki shiorlar bilan ish bitmasligini yaqqol ko‘rsatmoqda. Suv isrofi faqat tabiiy omillar tufayli emas, balki inson omili — e‘tiborsizlik, samarasiz boshqaruv oqibatida ham yuz bermoqda. Suv tejash faqat fermerlar yoki davlat muassasalarigagina daxldor bo‘lmay, har bir fuqaro, har bir oila, har bir tashkilot bu masalada mas‘uliyatni his etishi kerak. Og‘ir oqibatlarining oldini olish uchun hozirdan harakat zarur. Suvni tejash faqat qonun bilan emas, balki ma‘naviy tarbiya bilan ham amalga oshirilishi lozim. Bu borada esa suv tejash madaniyatini shakllantirish, maxsus dasturlar orqali fuqarolarga suvning qadri, undan oqilona foydalanishning ahamiyati bog‘chadan boshlab tushuntirilishi, axborot makonida, ayniqsa, televideniye, internet omamida suv madaniyati haqida izchil, tizimli ta‘lim va targ‘ibot jarayonini yo‘lga qo‘yish kerak. Chunki inson ongi o‘zgarimas ekan, eng yaxshi texnologiya ham kutilgan samarani bermaydi.

Asosiy boyligimiz suv. Suv oddiy suyuqlik emas, yurt nafasi. Uni himoya qilmasak, suvsizlikdan faqat tuproq emas, umidlar ham quriydi. Suvning sukunatdagi fig‘oniga quloq tutaylik. Bu tabiatning oxirgi ogohlantiruvchi bo‘lishi mumkin!

Shuhrat NORMURODOV, jurnalist

“YASHIL” ENERGETIKA

BUGUNGI TRENDMI YOKI STRATEGIK ZARURAT?

Kun mavzusi

qator maqsad va vazifalar belgilangan. Yetkazib beriladigan elektr energiyasi miqdorini 120 milliard kilovatt-soatga, tabiiy gaz qazib olish hajmini 62 milliard kub metrqa yetkazish va iqtisodiyot tarmoqlarining energiya samaradorligini 2 barobar oshirish shular jumlasidan.

Shuningdek, energiya resurslari bozorini tartibga solish bo‘yicha mustaqil reguliyatorni tashkil etish, elektr energiyasi va tabiiy gazni taqsimlash, generatsiya qilish va iste‘molchiga yetkazish infratuzilmasini modernizatsiyalash, barcha turdagi energiya resurslari hisobini yuritishni to‘liq raqamlashtirish bu borada muhim ahamiyat kasb etadi.

Albatta, elektr energetikasi yo‘nalishida strategiyada belgilangan vazifalar, avvalo, o‘tgan vaqt mobaynida erishilgan natijalarning uzviy davomi hisoblanadi. Jumladan, keyingi sakkiz yilda elektr ishlab chiqarish 38 foiz oshib, 81,5 milliard kilovatt-soatga yetdi. Xususiy sektorga keng yo‘l ochildigani tufayli 11,2 gigavatt qo‘shimcha quvvatlar yaratildi. Ushbu sektorning generatsiyadagi ulushi 24 foiz, “yashil” energiya hisssasi esa 16 foizni tashkil etdi.

Natijada qanchadan qancha aholi punktlari elektr energiyasida uzluksizlik ta‘minlandi. Minglab yangi ish o‘rinlari yaratilib, tadbirkorlik jadal rivojlanmoqda.

Prezidentimiz shu yil 23-iyun kuni yirik sanoat korxonalarini “yashil” energiya bilan ta‘minlash chora-tadbirlariga oid taqdimot bilan tanishish chog‘ida iqtisodiyotni barqaror quvvat manbalarini bilan ta‘minlash maqsadida “yashil” energetika jadal rivojlantirilayotgani qayd etildi.

Jumladan, qisqa davrda bu sohaga qariyb 6 milliard dollar to‘g‘ridan to‘g‘ri xorijiy

investitsiya kirib keldi. Yillik elektr energiyasi ishlab chiqarish hajmi avvalgi 59 milliarddan hozir 82 milliard kilovatt-soatga yetdi. 2030-yilga borib yurtimiz aholisi 41 milliondan, iqtisodiyot hajmi 200 milliard dollardan oshishi kutilmoqda.

— Jahondagi hozirgi notinch holat global energetik xavfsizlikka ham tahdid solyapti. Bu esa mamlakatimizda katta miqdorda qo‘shimcha chora-tadbirlar ko‘rishni talab etadi, — deydi energetika vaziri Jo‘rabek Mirzamahmudov. — Tabiiyki, bu elektr energiyasiga qo‘shimcha talab tug‘diradi. Shuning uchun qayta tiklanuvchi energiya manbalarini keng ishga solish choralari ko‘rilmoqda.

Taqdimotda bu yil amalga oshirilayotgan loyihalar va yaqin kelajakdagi rejalar haqida axborot berildi. Ulardan asosiy maqsad generatsiya, modernizatsiya va energiya samaradorligidir. Xususan, yil yakunigacha 12 ta quyosh va 4 ta shamol elektr stansiyasi, 12 ta

energiya saqlash tizimi ishga tushiriladi. Ularga jami investitsiya hajmi 5 milliard dollardan ziyod bo‘lib, salkam 9 milliard kilovatt-soat quvvatga ega bo‘ladi. Bu yil umumiy qiymati 7 milliard 200 million dollarlik yana 11 ta loyiha qurilishi boshlanadi.

Shuningdek, neft-gaz korxonalarida 240 megavattli quyosh stansiyasi va 300 megavattli saqlash qurilmalari o‘rnatib, kamida 600 million kilovatt-soat elektr olish imkoni bor.

Eng muhimi — qayta tiklanuvchi energiya manbalarini vaqtida ishga tushirish va bu boradagi muammolarni tezroq yechish. Shu bilan birga, aholi va iqtisodiyot tarmoqlarini barqaror energiya bilan ta‘minlash muhim vazifalar sirasidan.

Energiyani nafaqat ishlab chiqarish, balki tejash ham juda muhim. Davlatimiz rahbari tomonidan energiya isrofini kamaytirish, ayniqsa, yirik sanoat korxonalarida tejamkor uskunalarni o‘rnatish vazifasi qo‘yilgan.

fermer xo‘jaliklari qo‘shimcha daromadga ega bo‘layapti.

— Yer ostidan suv oladigan 8 mingga yaqin nasosimiz bor, — deydi Sh.Hamroyev. — Bularga ham quyosh panellari o‘rnatilib, o‘zini o‘zi elektr energiyasi bilan ta‘minlash yo‘lga qo‘yiladi. Natijada joriy yilning o‘zida 340 million kilovatt-soat elektr energiyasi tejalishtirishga erishiladi.

Qayd etish kerakki, 2017-yilda 8 milliard 300 million kilovatt-soat elektr energiyasi sarflangan bo‘lsa, 2024-yilga kelib 6,5 milliard kilovatt-soatni tashkil etdi. Ya‘ni mana shu davrda salkam ikki milliard kilovatt-soat elektr energiyasini iqtisod qilishga erishildi. Bu esa bugun mamlakatimizda sohaga berilayotgan e‘tibor, “yashil” energetikaga o‘tish borasida yaratilgan sharoit va rag‘batlantirishdir.

— Energiya samaradorligiga erishish borasida belgilangan vazifalar doirasida ayni paytda tajriba tariqasida Qashqadaryo viloyatining to‘rtta tumani hamda ijtimoiy soha obyektlarida o‘rganishlar olib borildi, — deydi Energiya samaradorligi milliy agentligi direktori Ziyoviddin Bahridinov. — Bu yo‘nalishda 208 mingga yaqin aholi xonadoni, 2600 dan ortiq ijtimoiy soha obyekting energiya iste‘moli va xarajatlari o‘rganib chiqildi. Bunda Prezidentimizning tegishli farmoni bilan alohida mexanizmlar joriy etilgani muhim ahamiyat kasb etmoqda. Xususan, 2023-yil 1-apreldan “Quyoshli xonadon” dasturi doirasida xonadoniga quyosh panellarini o‘rnatgan jismoniy shaxslarga quyosh paneli orqali oshirish chiqarilgan va yagona elektr energetika tizimiga uzatilgan elektr energiyasining har bir kilovatt-soati uchun 1000 so‘mdan subsidiya ajratilishi belgilangan.

Shu bilan birga, quyosh panellarini o‘rnatgan fuqarolar yer va mol-mulk solig‘idan ozod qilindi. Bundan tashqari, ular yuridik shaxslar tomonidan umumiy foydalanishdagi tarmoqqa sotilgan elektr energiyasi uchun undiriladigan daromad solig‘ini ham to‘lamaydi.

Bir so‘z bilan aytganda, sohadagi tizimli chora-tadbirlardan ko‘zlangan asosiy maqsad aholi o‘rtasida va tashkilotlarda energiya tejamkorligini oshirish, “yashil” texnologiyalarga o‘tishni rag‘batlantirishdan iborat.

Lutfulla XAYRULLAYEV, jurnalist

ILM — TARBIYA — INNOVATSIYA

KELAJAK AVLOD KAMOLOTINING
ENG ASOSIY USTUNIDIR

Fazliddin MO‘MINOV,
Oliy ta‘lim, fan va innovatsiyalar
vazirligi bo‘lim boshlig‘i

30-iyunni mamlakatimiz yoshlari qalbini to‘lqinlantiruvchi, davlat rahbari mehri, e‘tiborini namoyon etuvchi hamda ular hayotiga yangilanishlar olib kiruvchi sana deb atasak, hech mubolag‘a bo‘lmaydi. Chunki millat taqdirini, yurtning ertasini belgilaydigan katta kuch — yoshlarimiz orzu-istaklari va maqsadlari shu kuni bir joyda yana bir karra jamlanadi, uchrashadi va parvoz qiladi.

Davlatimiz rahbarining joriy yilda shu sana munosabati bilan o‘tkazilgan tantanali marosimda “Bilagida kuch-g‘ayrat, har bir harakatida azmu shijoat jo‘sh urgan yigitlarimizni, bilim va odobda, aql-zakovatda tengsiz qizlarimizni ko‘rib, har qanday xalq, har qanday davlat bizga havas qilsa arziydi”, degan so‘zlari yoshlarga mustahkam qanot bo‘ldi va ertasi uchun ko‘zlagan maqsadlariga chuqur mohiyat bag‘ishlagani aniq. Yoshlarimiz tashabbuslari, muvaffaqiyatlari, bosgan dadil qadamlari nafaqat tabrik, balki yangi O‘zbekiston kelajagining strategik xaritasi sifatida Prezidentimiz nutqida yangradi. Bu gal yoshlar xalq xizmatidagi davlat konsepsiyasining amaliy ifodasi, yosh avlodga ishonch va ularning qobiliyatiga bo‘lgan chuqur e‘tiborni yurakdan his etdi. Zotan, yoshlarga sifati ta‘lim-tarbiya berish, ularga zamonaviy kasb-hunarlarni, xorijiy tillarni o‘rgatish, hayotda munosib o‘rin topishi uchun zarur sharoitlar yaratish yangi O‘zbekistonning eng asosiy vazifasi va burchiga aylangan. Ayniqsa, har bir yoshning ilm olishi, yangi-yangi g‘oyalar berishi, kashfiyot va loyihalar qilishi, izlanishi va harakatdan to‘xtamasligi doimiy ravishda qo‘llab-quvvatlanadi. Haqiqatki, oddiy oila farzandlari texnika yoki xorijiy tillarni o‘zlashtirishi mushkul edi, chunki ularni kelajakda paxta dalasi kutardi.

Shukrki, bugun O‘zbekistonda yoshlar uchun imkoniyatlar eshigi keng ochilgan. Ular ilmda, sportda va boshqa sohalarida yuksak marralarni egallamoqda. Har bir oila farzandi munosib sharoitlarda o‘zi istagan ilmlarni o‘zlashtiryapti. Bu davlat tomonidan yaratilgan imkoniyatlar samarasi, albatta.

So‘nggi yetti yilda boshqaruv kadrlari tarkibi ancha yosharib, 40 yoshgacha bo‘lgan rahbarlar

ulushi 37 foizdan 65 foizga oshgani ham buning yaqqol dalili. Xalq istagini ro‘yobga chiqarishda aynan iqtidorli va jonkuyar yoshlarga tayanilmoqda.

Yurtidoshlarimiz san‘at, sport sohalarida ham katta muvaffaqiyatlarga erishmoqda. Yaqinda futbol bo‘yicha milliy terma jamoamiz tarixda ilk bor jahon chempionati yo‘llanmasini qo‘lga kiritdi.

“Birinchisi va Ikkinchi Renessansni buyuk alloma va mutafakkirlarimiz yaratgan bo‘lsa, bugun tarix navbatini sizlarga bermoqda. Ishonchim komil, sizlar barcha sohalarida mamlakatimiz bayrog‘ini baland ko‘tarishga qodirsiz. Sizlar — Yangi O‘zbekiston bunyodkorlari sifatida yangi tarix yaratadigan oltin avlodsiz!” deya ta‘kidladi Prezidentimiz.

“Bir million dasturchi” loyihasi doirasida 325 ming yosh o‘qitilgan. O‘tgan yili 150 mingdan ziyod yigit-qiz xalqaro til sertifikatlarini olgan, bu 2023-yildagiga nisbatan 2 baravar ko‘p.

Bu yil 35 milliard dollarlik 8300 ta loyiha orqali 292 mingta ish o‘rni yaratilmoqda. Yana 500 mingta ish o‘rni yaratadigan 83 milliard dollarlik loyihalar rejalashtirilgan. Natijada “yashil iqtisodiyot”, sanoat, energetika, geologiya, muhandislik va boshqa sohalarida minglab mutaxassisga talab paydo bo‘ladi.

Davlatimiz rahbarining mazkur uchrashuvda ilgari surgan muhim tashabbuslariga e‘tibor qaratar ekanmiz, davlat siyosatining bosh vazifasi ham yoshlar manfaatlarini ustuvor etish ekaniga amin bo‘lamiz:

— Prezidentimiz farmoni bilan Beruniy nomidagi xalqaro maktab tashkil etildi. Unga 8-sinf bitiruvchilari orasidan 60 o‘quvchi saralab olinib, 3 ta yo‘nalishda chuqurlashtirib o‘qitiladi;

— Milliy dastur asosida har yili eng salohiyatli 3 ming o‘quvchi tanlanib, dunyoning Garvard, Yel, Kolumbiya, Kornel kabi nufuzli oliyog‘hlariga tayyorlanadi. Shundan kamida 300 nafari ehtiyojmand oila farzandlari bo‘ladi;

— intellektli rivojlanirish bo‘yicha 100 ta loyiha amalga oshiriladi, sun‘iy intellekt milliy modelini ishlab chiqish boshlanadi;

o‘qituvchisi o‘qitiladi;

— bu yil 50 ming qiz “Raqqamli avlod qizlari” loyihasiga jalb qilinadi;

— maktab o‘quvchilari uchun “Mohirlik va biznes soati tashabbusi” amalga oshiriladi;

— “Eng yaxshi kreativ g‘oya” tanlovi o‘tkazilib, g‘oliblarga 300 million so‘mgacha grant beriladi;

— “Harakatda daromad” elektron tizimi orqali 3 milliongacha yosh malaka talab qilmaydigan ishlar bilan band qilinadi;

— “Kelajak liderlari” dasturi bilan 100 nafar yosh rahbarlikka tayyorlanadi;

— maktablar o‘rtasidagi aktyorlik, kitobxonlik, musiqa, tanlovlarida g‘olib jamoalar va ularning a‘zolari madaniyat hamda san‘at oliyog‘hlariga imtiyozli qabul qilinadi;

— “Iqtidor” maktab ansambllari tanlovining viloyat bosqichi g‘oliblari bolalar musiqa va san‘at maktablarida bepul o‘qitiladi;

— “Bir million sun‘iy intellekt yetakchilari” dasturi doirasida uch yil ichida “A-STUDY” platformasi orqali 100 ming yosh o‘qitiladi. O‘quv dasturlarida sun‘iy intellekt ta‘lim dasturi ajratiladi. Viloyatlardan 100 nafardan innovator

yoshlarni vatanparvarlik va mardlik ruhida tarbiyalash maqsadida “Shijoat va g‘ayrat” harbiy-sport musobaqalari o‘tkaziladi, G‘alaba bog‘idagi “Millat fidoyilari” monumentiga ziyoratlar tashkil qilinadi.

Shuningdek, 2021-2024-yillarda 127,8 mingdan ortiq ishsiz yosh qisqa muddatli kurslarda o‘qitildi. 2024/2025 o‘quv yilidan boshlab 233 ta texnikumda o‘quv jarayoni kredit-modul tizimiga o‘tkazildi. Texnikumlarda qishloq xo‘jaligi, turizm, irrigatsiya va melioratsiya, xizmat ko‘rsatish, veterinariya, axborot texnologiyalari, qurilish, transport va logistika yo‘nalishlarida to‘liq davlat granti asosida o‘qitish yo‘lga qo‘yildi. Qashqadaryo viloyatida 2 ta texnikumda Germaniyada ta‘limni davom ettirish imkoniyatini beruvchi “Ausbildung” dasturlari joriy etildi.

Oliy ta‘limdagi o‘zgarishlar

Shuningdek, oliy ta‘lim tizimida ham tub bulirishlar talaygina. So‘nggi besh yilda oliyog‘hlar soni 108 tadan 201 taga yetkazilib, qamrov darajasi 20 foizdan 43 foizgacha oshdi. Davlat oliyog‘hlariga qabul kvotalari 2024/2025-yilda 212,374 tani tashkil etib, bu ko‘rsatkich so‘nggi 5 yilda 2 baravar oshdi. Sog‘lom raqobat muhitini shakllantirish maqsadida 70 ta nodavlat oliy ta‘lim muassasasi tashkil etildi. Xorijiy oliyog‘hlar soni 31 taga, davlat oliy ta‘lim muassasalari esa 101 taga, masofaviy ta‘lim shaklida kadrlar tayyorlovchi oliy ta‘lim muassasalari soni 21 taga yetkazildi.

Abituriyentlarga qabul jarayonlarida 5 ta ta‘lim yo‘nalishi va oliygohni tanlash imkoniyati yaratildi. Xorijiy davlatlarning yetakchi oliyog‘hlar bilan hamkorlikda qo‘shma ta‘lim dasturlari yo‘lga qo‘yildi. Qizlar uchun alohida davlat grantlari ajratildi, ehtiyojmand oilalar farzandi bo‘lgan xotin-qizlar uchun davlat granti 2 baravar oshirildi. Nogironligi bo‘lgan shaxslar uchun 2 foiz, yetim abituriyentlar uchun 1 foizli qo‘shimcha davlat granti kvotalari ajratilmoqda.

2024/2025-o‘quv yilidan ta‘lim granti asosida tahsil olgan talabalarning o‘qishni tamomlaganlaridan so‘ng kamida 3 yil ishlab berish majburiyati bekor qilindi. Imtihonlar “avval test, so‘ng tanlov” tamoyiliga muvofiq

bir vaqtda o‘tkazilishi belgilandi. Talabalarga akademik mobillik dasturlari asosida o‘qishini davom ettirish imkoniyati yaratildi. Pedagogika sohasi talabalari uchun “4+2” tartibida o‘quv mashg‘ulotlari yo‘lga qo‘yildi, bunda 2 kun maktabgacha va umumiy o‘rta ta‘lim muassasalarida amaliyot o‘tash nazarda tutilgan.

To‘lov-kontrakt asosida tahsil olish uchun imtiyozli ta‘lim kreditlari ajratilishining yangi tizimi yo‘lga qo‘yildi, ayniqsa, qizlar uchun ta‘lim kreditlari foizsiz belgilandi. Davlat oliyog‘hlarining magistratura bosqichiga qabul qilingan xotin-qizlarning kontraktini davlat byudjetidan qoplash uchun uch yilda jami 285,8 milliard so‘m to‘lab berildi.

Izlanishlar doimiy qo‘llab-quvvatlanmoqda

Ilmiy-innovatsion faoliyat bilan shug‘ullanayotgan iqtidorli yoshlarni qo‘llab-quvvatlash maqsadida Yoshlar akademiyasi faoliyati yo‘lga qo‘yildi. 64 ta oliygohda va 14 ta hududda “Yoshlar akademiyasi liderlari” tizimi joriy etildi. Yoshlar akademiyasi a‘zolari robototexnika sohasida xalqaro musobaqalarda jami 5 ta oltin, 13 ta kumush, 16 ta bronza medal qo‘lga kiritdi. 2019-2024-yillarda 5909 yosh Yoshlar akademiyasi a‘zolariga qabul qilingan.

“Mirzo Ulug‘bek vorislari”, “TechnoWays” texnologik rivojlanish marafoni, “Bo‘ljak olim”, “Akademik harakatchanlik”, “Ayollar biznesi uchun birinchi qadam” kabi 50 dan ortiq tanlov tashkil qilinib, 110 mingdan ziyod yosh jalb etildi. Doktoranturaga ajratilgan kvotalar 2017-yildagiga nisbatan 10,3 barobar oshdi. 2021-yildan buyon har yili ilmiy va innovatsion faoliyat bilan shug‘ullanib kelayotgan (40 yoshgacha bo‘lgan) iqtidorli yoshlarni qo‘llab-quvvatlovchi “Akademik harakatchanlik” dasturi e‘lon qilib kelinmoqda. 2018-2025-yillar mobaynida 1111 ta yosh olim yetakchi xorijiy ilmiy tashkilotlarga qisqa muddatli stajirovkaga yuborildi.

2019-2025-yillarda 217,7 milliard so‘mlik 384 ta startup loyiha moliyalashtirildi, shundan yoshlarga oid 87,9 milliard so‘mlik 166 ta startup loyiha qo‘llab-quvvatlandi.

2021-2025-yillarda yurtimizning 13 hududida yoshlar texnoparklari tashkil etildi. Bugungi kunda ulardagi 7 turdagi o‘quv kurslariga 15-30 yoshdagi 40 mingdan ortiq yosh qamrab olindi. Dastur bitiruvchilari tomonidan ishlab chiqilgan 82 ta startup loyihaga 24,7 milliard so‘m jalb etildi.

Xulosa o‘rmda aytilish joizki, kelgusi ikki yilda ham yoshlar siyosatida keng qamrovli ishlar rejalashtirilgan. Kasbiy ta‘lim tashkilotlariga 200 ming o‘quvchi qabul qilinadi, qo‘shimcha 30 ming o‘quvchi dual ta‘limga jalb etiladi. 25 ming ishsiz yosh va xotin-qiz qisqa muddatli kurslarda o‘qitiladi. 3 ming o‘quvchi ingliz, nemis, rus, koreys va yapon tillariga o‘qitiladi. 300 ming o‘quvchining amaliyoti korxonalarda tashkil etiladi.

14 ta texnikumda Germaniyada ta‘limni davom ettirish imkoniyatini beruvchi “Ausbildung” dasturlari joriy etiladi.

Moliyaviy mustaqil oliyog‘hlar tomonidan kambag‘al oila farzandlari uchun 1 milliard so‘mgacha bo‘lgan grant ajratiladi. Kontrakt asosida tahsil olayotgan talabalarga davlat granti asosida o‘qish imkoniyati yaratiladi.

300 dan ortiq yosh olim xorijiy ilmiy tashkilotlarga qisqa muddatli ilmiy stajirovkaga yuboriladi. Startap loyihalarni inkubatsiya yoki akseleratsiya dasturlarida o‘qitish orqali moliyalashtirish tizimi yo‘lga qo‘yiladi. Bu bilan muvaffaqiyatli amalga oshirilgan loyihalar soni 60 foiz o‘shishiga erishiladi.

Oliy ta‘lim muassasalarida “Mentorlar maktabi” tashkil etiladi. Yoshlar tomonidan 500 dan ortiq innovatsion mashlulotlar va xizmat ishlab chiqarish hamda 3000 dan ziyod ish o‘rni yaratishga erishiladi. Ushbu chora-tadbirlar O‘zbekistonda yoshlarning ta‘lim, ilm-fan va innovatsiyalar sohasidagi salohiyatini to‘liq ro‘yobga chiqarishga qaratilgan bo‘lib, mamlakatning kelajakdagi taraqqiyotiga muhim hissa qo‘shadi.

ZAMONAVIY MUTAXASSISLAR SANOATI

Yuksalish pallas

Qashqadaryodagi yirik sanoat korxonalaridan biri “Sho‘rtan gaz-kimyo majmuasi” MCHJ hisoblanadi. Bu korxonada ishlashni ko‘p yoshlar orzu qiladi. Bu orzuga erishish esa yaxshi bilim, sohaviy ko‘nikma talab etadi.

Mirjahan Numatov oliygohni yaxshi baholar bilan tamomlaganiga ko‘p bo‘lmadi. Tengdoshlari turli joylarga ishga kirish istagida hujjat ko‘tarib yurganida u buning uddasidan chiqib bo‘lgan edi. Bu o‘z-o‘zidan bo‘lgani yo‘q, albatta. O‘qish chog‘ida vaqtini kitob o‘qishga, sohani yanada chuqurroq anglashga sarflardi. Buning uchun ustozlaridan savollariga javob izar, doim bilimni mustahkamlashga intilardi. Natijada talabalar o‘rtasida tashkil etiladigan bilimlar bellashuvida doim faollar qatoridan joy olib keldi. Bunday izlanuvchanlik, harakat samara berdi.

“Sho‘rtan gaz-kimyo majmuasi” MCHJda doim yosh bilimdonlarni saralab, ularga stipendiya berish an‘anasi bor. Buning uchun ular talabalar orasida tanlov o‘tkazib keladi. O‘shanday tanlovda qahramonimiz birinchilar qatoridan joy oldi. Natijada bir yil davomida stipendiya olish baxtiga erishdi. Quvonarlisi, moddiy rag‘bat bilan birga mazkur korxonaga ishga kirish uchun imtiyozga ham ega bo‘ldi. Bugun u korxonaning yetakchi xodimlaridan biri.

Mirjahonning ushbu yutuqlari endigina maktabni bitirayotgan yoshlarda havas

uyg‘otdi. Ularning ko‘pchiligi joriy yilda aynan u o‘qilgan oliy o‘quv yurtiga hujjat topshirishga otlandi. Hozir mazkur oliygohda yangiliklarga qo‘l urilib, voha yoshlari uchun imkoniyatlar eshigi ochilyapti. Xususan, davlatimiz rahbarining 2024-yil 10-dekabrda “Qarshi davlat texnika universitetini tashkil etish to‘g‘risida”gi qarori asosida Qarshi muhandislik-iqtisodiyot instituti, Qarshi irrigatsiya va agrotexnologiyalar instituti, Muhammad al-Xorazmiy nomidagi Toshkent axborot texnologiyalari universitetining Qarshi filiali hamda Toshkent kimyo-texnologiya institutining Shahrisabz filiali negizida Qarshi davlat texnika universiteti tashkil etildi.

Bugun Qashqadaryoda nufuzli oliyog‘hlardan biri sifatida ish boshlagan mazkur universitet talabalarga texnika yo‘nalishida yuqori darajali bilim beradigan maskanga aylandi. Yana bir asosiy jihat, Qashqadaryo sanoati rivojlangan viloyatlardan biri hisoblanadi. Shu paytga qadar hududda yetuk, bilimli kadrlar bilan ta‘minlashda kompleks yechim bera oladigan oliy ta‘lim muassasasi yo‘q edi. Bu universitetda asosiy e‘tibor texnik sohalarda bo‘yicha kadrlar

tayyorlash talabini qo‘yadi. Shu bois, oliygohda mazkur yo‘nalishga e‘tibor kuchaytirildi. Xususan, muhandislik, geologiya, ishlab qurilish, qurilish, transport, energetika, axborot texnologiyalari, dasturlash, xizmat ko‘rsatish hamda irrigatsiya va agrotexnologiyalar kabi yo‘nalishlarga ustuvorlik berildi. Natijada universitetning yirik korxonalar bilan kadrlar tayyorlash borasida hamkorlik imkoniyati kengaydi.

Hozir yirik zavodlar, ishlab qurilish muassasalari mutaxassislar ta‘lim jarayoniga jalb etilgan. Shu orqali stipendiya va amaliyot dasturlari izchil amalga oshirib kelinmoqda. Ayni paytda dual ta‘limni tashkil etish borasida hamkorlik shartnomalari imzolangan.

Bugun universitet xorijdagi yetakchi oliy ta‘lim tashkilotlari bilan hamkorlik qilib, imkoniyatlarini yanada kengaytirish yo‘lidan bormoqda. Shu orqali talabalarining akademik almashinuvini ta‘minlash yo‘lga qo‘yiladi. Misol uchun, hozir Qarshi davlat texnika universiteti va Belarus milliy texnika universiteti hamkorligida “2+2” ta‘lim dasturi asosida talabalar tahsil olmoqda.

Shu bilan birga, talaba va professor-o‘qituvchilarning sanoat korxonalarida malakaviy amaliyot va stajirovka o‘tashini yo‘lga qo‘yish ham yaxshi samara beradi. Natijada yangi o‘quv qo‘llamlar, yangi avlod darsliklari yaratiladi. Ilmiy tadqiqot ishlari, sinovlar zamonaviy laboratoriyalarda o‘tkaziladi. Amaliy va fundamental ilmiy tadqiqot ishlari va innovatsion loyihalarining samaradorligi oshadi.

Universitet va “Sho‘rtan gaz-kimyo

majmuasi” MCHJ hamkorligida “Gaz-kimyo va energetika” ilg‘or muhandislik maktabi tashkil etilgan. Unda “tarmoq — korxona — oliygoh” tamoyili yo‘lga qo‘yilgan. Mazkur maktab sohada kadrlar tayyorlashning muhim tizimiga aylandi.

Ilg‘or muhandislik maktabi zamonaviy kadrlar tayyorlashni maqsad qilgan. Bunday kadrlar atrof-muhitni muhofaza qilishga jiddiy e‘tibor beradigan, yuqori va ko‘p tarmoqli texnologiyalarni o‘zlashtirishga qodir bo‘ladi. Ayni paytda kreativ fikrlaydigan, ratsionalizatorlik takliflarini ishlab chiqadigan “muhandis-tadqiqotchi” malakasiga ega yangi avlod mutaxassislari tayyorlanadi.

— Joriy yilning 5-iyunidan boshlab yurtimizdagi oliy va kasbiy ta‘lim

muassasalariga qabul jarayoni boshlandi. Universitetimizda abituriyentlar hujjatini qabul qilish ishlari qizg‘in olib borilmoqda, — deydi Qarshi davlat texnika universiteti 2025-2026-o‘quv yili uchun qabul bo‘limi mas‘ul kotibi Sanjar Toshtemirov. — Ma‘lumki, Prezidentimiz joriy yil 5-mayda “Ta‘lim sifatini ta‘minlash va ta‘lim xizmatlari ko‘rsatish tizimini takomillashtirish bo‘yicha qo‘shimcha chora-tadbirlar to‘g‘risida”gi farmoni imzolagan edi. Unga ko‘ra, 2025-2026-o‘quv yilidan boshlab ta‘limning sirtqi shakliga qabul tugatildi. Ayni paytda masofaviy ta‘lim, kechki va maqbullashtirilgan kunduzgi “Part-time” ta‘lim shakllarini bosqichma-bosqich yo‘lga qo‘yish nazarda tutilgan. Shundan kelib chiqib, universitetimizda hozir ta‘limning kunduzgi,

masofaviy va kechki shakllari bo‘yicha qabul reja qilingan.

Xususan, kunduzgi ta‘limga 69 ta ta‘lim yo‘nalishi bo‘yicha 3360 nafar, kechki ta‘limga 54 ta yo‘nalishda 1450 nafar va masofaviyga 19 ta ta‘lim yo‘nalishiga 550 nafar, jami 5210 nafar talaba o‘qishga qabul qilinadi. Shuningdek, 71 ta magistratura mutaxassisligi bo‘yicha 497 nafar kishi qabul qilinishi rejalashtirilgan.

Masofaviy ta‘lim yo‘lga qo‘yilishi talabalar uchun juda keng imkoniyatlar yaratib beradi. Bu, ayniqsa, ishdan ajralmagan holda oliy ta‘limga ehtiyoji borlar uchun katta imkoniyat. Chunki masofaviy ta‘limda talaba qayerda bo‘lsa ham axborot-kommunikatsiya texnologiyalari orqali ta‘lim dasturini o‘zlashtirish uchun imkoniyat beradi. Shu bois, o‘quv reja va dasturlarda barcha fandan masofaviy ta‘lim olish imkoni bo‘ladi. Talabalar o‘quv kontentini qamrab oladigan elektron o‘quv-metodik majmualar, ilmiy va o‘quv adabiyotlarining elektron bazasi bilan to‘la ta‘minlanadi.

Bizda masofaviy ta‘limni tashkil etish uchun barcha imkoniyat mavjud. Hozir 19 ta yo‘nalishda masofaviy ta‘limni yo‘lga qo‘yishni reja qilganmiz. Keyingi yillarda ushbu ko‘rsatkichni bosqichma-bosqich oshirib boramiz.

Joriy yilda ilk bor abituriyentlarni qabul qilayotgan universitet texnika yo‘nalishiga qiziqadigan yoshlar uchun katta imkoniyatlar eshigini ochmoqda. Muhimi, mazkur oliygohning bitiruvchilari sabab kelgusida vohadagi sanoat korxonalar uchun zarur bo‘lgan kadrlar sinfi yaratiladi. Ular o‘z o‘rmda mamlakat iqtisodiyotini ko‘taradigan mutaxassislar, yetuk shaxslar bo‘lib xizmat qiladi. Shu ma‘nod, ushbu ta‘lim dargohini zamonaviy mutaxassislar sanoati deyish mumkin.

Akbar RAHMONOV,
“Yangi O‘zbekiston” muxbiri

